UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale 2014-2020

QAFIN

MANUALUL DE PROCEDURI cu privire la rolul și competențele MEd și ale consiliilor subordonate, respectiv ARACIS, în procesul de asigurare a calității și de ierarhizare și clasificare

PARTEA I

Beneficiar: MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Partener: AGENȚIA ROMÂNĂ DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

ISBN 978-973-0-34011-2
BUCUREȘTI 2021

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

www.poca.ro

Competența face diferența! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente
Titlul proiectului: "Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate - QAFIN"
Cod SIPOCA/SMIS2014+: 16

MANUALUL DE PROCEDURI cu privire la rolul și competențele MEd și ale consiliilor subordonate, respectiv ARACIS, în ceea ce privește ASIGURAREA CALITĂȚII, și la modul de colaborare între cele două instituții

Rezultatul 5

PARTEA I

Coordonatori implementare proiect:
Iordan PETRESCU – **Partener ARACIS**
Cristina ICOCIU – **Director proiect MEd**

Experții:

Dumitru MIRON
Florentina-Daniela MUNTEANU
Mihaela ONOFREI
Marius Gabriel PETRESCU
Oana SALOMEIA
Vasile VÎNTU

București, 2021

Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior

Tehnoredactare: Emilia Gogu

Data publicării:
martie 2021

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Lucrarea **MANUALUL DE PROCEDURI CU PRIVIRE LA ROLUL ȘI COMPETENȚELE MED ȘI ALE CONSILIILOR SUBORDONATE, RESPECTIV ARACIS, ÎN PROCESUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII ȘI DE IERARHIZARE ȘI CLASIFICARE (EDIȚIE ONLINE PDF, 2021)** autor **PETRESCU IORDAN** a fost înregistrată având codul **ISBN 978-973-0-34011-2.**

Reproducerea completă sau parțială a prezentului document este permisă numai cu acordul scris al ARACIS.

Lucrarea este prezentată pe site-ul www.aracis.ro,
în secțiunea destinată prezentării rezultatelor proiectului
https://www.aracis.ro/rezultatele-proiectului-qafin/

CUPRINS:

1 Abrevieri: 6

2 Cadrul legislativ..... 7

3 Introducere 10

4 Asigurarea calității și procesul de evaluare externă 12

4.1 Evaluarea externă a instituțiilor de învățământ superior - IIS 16

4.1.1 Autorizarea de funcționare provizorie a IIS 16

4.1.2 Acreditarea instituțiilor de învățământ superior 17

4.1.3 Evaluarea periodică a IIS 19

4.2 Evaluarea externă a programelor de studii universitare de licență .20

4.2.1 Autorizarea de funcționare provizorie a unui program nou de studii universitare de licență 21

4.2.2 Acreditarea unui program de studii universitare de licență 23

4.2.3 Evaluare periodică a unui program de studii universitare de licență acreditat.....25

4.3 Evaluarea externă a domeniilor de studii universitare de masterat 26

4.3.1 Acreditarea noilor domenii de studii universitare de masterat 27

4.3.2 Evaluarea periodică a domeniilor de masterat (DM).....29

4.4 Evaluarea externă a domeniilor de studii universitare de doctorat.30

4.4.1 Evaluare în vederea înființării unui nou domeniu de studii doctorale 32

4.4.2 Evaluarea periodică a domeniilor de studii universitare de doctorat/școlilor de doctorat 33

4.5 Evaluarea externă a Programele de formare psihopedagogică 36

4.6 Evaluare externă a Programului pregătitor de limba română pentru cetățenii străini 37

5 Roluri, competențe și atribuții ale MEd și ale ARACIS în procesul de asigurare a calității..... 40

5.1 Rolul instituțiilor și al organismelor cu atribuții în asigurarea calității 42

5.1.1 Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - ARACIS.....43

5.1.2 Agenția de Credite și Burse pentru Studenți - ACBS.....46

5.1.3 Autoritatea Națională pentru Calificări - ANC.....46

5.1.4 Colegiul consultativ pentru cercetare-dezvoltare și inovare - CCCDI..... 47

5.1.5 Consiliul de etică și management universitar - CEMU.....48

5.1.6 Consiliul Național al Bibliotecilor Universitare - CNBU 48

5.1.7 Consiliul Național al Cercetării Științifice - CNCS 48

5.1.8 Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare -CNATDCU.....49

5.1.9 Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării -CNECSDTI 50
5.1.10 Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior - CNSPIS 51
5.1.11 Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior - CNFIS 51
5.1.12 Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării - UEFISCDI 53
5.1.13 Rolul universităților în asigurarea calității 53
5.1.14 Rolul studenților în asigurarea calității 55
5.1.15 Comunitatea universitară 56
5.2 Platforme cu baze de date existente 56
5.3 Sursa indicatorilor de performanță utilizați în metodologiile ARACIS privind evaluările externe 62
6 Sancțiuni 67
7 Principiul răspunderii publice 67
8 Recomandări privind actualizarea competențelor și al atribuțiilor 68
9 Concluzii privind cadrul legislativ 69

Opis figuri:

Figura nr. 1. Tipurile de evaluări din portofoliul ARACIS 15
Figura nr. 2 Acreditarea instituțiilor de învățământ superior 18
Figura nr. 3 Evaluarea periodică a instituțiilor de învățământ superior 20
Figura nr. 4 Evaluarea externă privind autorizarea de funcționare provizorie a programelor de studiu de licență 22
Figura nr. 5 Evaluarea externă privind acreditarea programelor de studii de licență .. 24
Figura nr. 6 Evaluarea externă periodică a programelor de studii de licență 26
Figura nr. 7 Acreditarea Domeniului de masterat/programelor de studiu de masterat 28
Figura nr. 8 Evaluarea externă periodică a domeniilor de masterat 30
Figura nr. 9 Evaluarea externă în vederea acreditării unui nou domeniu de studii universitare de doctorat într-o IOSUD existentă 33
Figura nr. 10 Evaluarea domeniilor de studii universitare de doctorat 34
Figura nr. 11 Evaluarea externă periodică a școlilor doctorale 35
Figura nr. 12 Evaluarea programelor de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică (60 ECTS) pentru acreditare 37
Figura nr. 13 Evaluarea programelor de pregătire de limbă română pentru cetățeni străini (60 ECTS) 39
Figura nr. 14 Instituții și organisme cu atribuții în asigurarea calității 43
Figura nr. 15 Rolul ARACIS în asigurarea calității 45
Figura nr 16 Interacțiunea entităților în asigurarea calității 53

1 Abrevieri:

ANC - Autoritatea Națională pentru Calificări
ANPCDEFP - Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale
ARACIS - Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
CEAC - Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității
CNEAA - Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare
CNFIS - Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior
ENQA - European Association for Quality Assurance in Higher Education/Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
ESG/SLDE - European Standards and Guidelines for Quality Assurance in Higher education/Standardele și liniile directoare europene privind asigurarea calității în învățământul superior
ECTS - credite transferabile
HG – hotărâre de guvern
IIS - instituție de învățământ superior, termen generic pentru desemnarea unui furnizor de educație autorizat să funcționeze provizoriu/universitate/ academie/institut/școală sau altul echivalent
IOSUM - instituție organizatoare de studii universitare de masterat
IOSUD - instituție organizatoare de studii universitare de doctorat
IP - indicator de performanță
ISBN - International Standard Book Number, un cod internațional de identificare a cărților
ISSN - International Standard Serial Number, un cod internațional de identificare a publicațiilor seriale
LEN – Legea educației naționale nr. 1/2011
MEd - Ministerul Educației
Min. - nivel minim acceptabil cu privire la îndeplinirea standardelor și indicatorilor de performanță
OG – ordonanță a guvernului
OUG – ordonanță de urgență a guvernului
OMEC, OMEN, OMEd – Ordin al ministrului de resort
Ref. - nivel maxim identificabil cu privire la îndeplinirea standardelor și indicatorilor de performanță
S - standard de performanță
SEIS - Spațiul European al Învățământului Superior
SNIS - Sistemul național de învățământ superior
UEFISCDI - Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării

Instrumente de lucru:

ANS - Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior

CNC – Cadrul Național al Calificărilor
EQAR - European Quality Assurance Register for Higher Education
RMU – Registrul matricol unic
RNCIS – Registrul național al calificărilor din învățământul superior
RNE - Registrul Național al Evaluatorilor

2 Cadrul legislativ

Constituția României, 2003, republicată:

a) art. 32 (1) ”Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instrucție și de perfecționare.”;
b) art. 32 (6) ”Autonomia universitară este garantată.”

Legi organice:

c) Legea educației naționale nr. 1/2011, cu completările și modificările ulterioare;

Legi ordinare:

d) Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare (reglementarea procesului de implementare a sistemului Bologna);
e) Legea nr. 150/2000 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 62/1999 privind înființarea Centrului de Management pentru Finanțarea Învățământului Superior și a Cercetării Științifice Universitare;
f) Legea nr. 287/2004 a consorțiilor universitare, republicată;

Ordonanțe de urgență:

g) Ordonanță de urgență a guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ;
h) Ordonanța de urgență a guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare;
i) Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților;

Hotărâri de guvern:

j) HG din 2021 privind reorganizarea MEd
k) Hotărârea Guvernului nr. 24/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării;
l) Hotărârea Guvernului nr. 556/2011 privind organizarea, structura și funcționarea Autorității Naționale pentru Calificări;
m) Hotărârea Guvernului nr. 789/2011 privind aprobarea Metodologiei de evaluare în scopul clasificării universităților și ierarhizării programelor de studii;
n) Hotărârea Guvernului nr. 404/2006 privind organizarea și desfășurarea studiilor universitare de masterat, cu completările și modificările

ulterioare;

o) Hotărârea Guvernului nr. 1175/2006 privind organizarea studiilor universitare de licență și aprobarea listei domeniilor și specializărilor din cadrul acestora;
p) Hotărârea Guvernului nr. 681 din 29 iunie 2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu completările și modificările ulterioare;
q) Hotărârea Guvernului nr. 299/2020 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2020-2021;
r) Hotărârea nr. 297/2020 privind domeniile și programele de studii universitare de master acreditate și numărul maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2020-2021;
s) Hotărârea Guvernului nr. 1418/2006 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în învățământul Superior;
t) Hotărârea Guvernului nr. 369/2013 pentru aprobarea Metodologiei privind acreditarea domeniilor de studii universitare de master pe baza programelor de studii de master acreditate;
u) HG nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor.

Ordine de ministru:

v) Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6125/2016 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație;
w) Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3200/2020 privind aprobarea Metodologiei de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță utilizați în evaluare;
x) Ordinul ministrului educației naționale 5146/2019 privind aprobarea aplicării generalizate a Sistemului european de credite transferabile, cu completările și modificările ulterioare;
y) Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6153/2016 pentru aprobarea Metodologiei privind autorizarea, acreditarea și evaluarea periodică a școlilor doctorale, pe domenii, cu completările și modificările ulterioare;
z) Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6102/2016 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat, cu completările și modificările ulterioare;
aa) Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6154/2016 privind aprobarea Metodologiei de reglementare a activităților

desfășurate de către agențiile de asigurare a calității din străinătate, înregistrate în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR), pe teritoriul României, cu completările și modificările ulterioare;

bb) Ordinul ministrului educației naționale nr. 3475/2017 pentru aprobarea Metodologiei de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS), cu completările și modificările ulterioare;

cc) Ordinul ministrului educației naționale nr. 3850/2017 pentru aprobarea Metodologiei-cadru de organizare a programelor de formare psihopedagogică prin departamentele de specialitate din cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică;

dd) Ordinul ministrului educației naționale nr. 3353/2018 privind aprobarea de noi domenii în cadrul școlilor doctorale organizate în instituțiile organizatoare de studii universitare de doctorat acreditate;

ee) Ordinul ministrului educației naționale nr. 3131/2018 privind includerea în planurile de învățământ, pentru toate programele de studii universitare organizate în instituțiile de învățământ superior din sistemul național de învățământ, a cursurilor de etică și integritate academică;

ff) Ordinul ministrului educației naționale nr. 146/2014 privind aprobarea Procedurii specifice de evaluare externă periodică a domeniilor de studii universitare de master acreditate;

gg) Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 5289/2008 privind diploma de licență și suplimentul la diplomă;

hh) Ordinul ministrului educației naționale nr. 4174/2018 pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.156/2016 privind organizarea și desfășurarea anului pregătitor de limbă română pentru cetățenii străini;

ii) Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5528/2020 privind modificarea Metodologiei pentru înființarea și organizarea programelor de master didactic, aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4.524/2020 privind înființarea și organizarea programelor universitare de master didactic;

jj) Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5658/2020 privind aprobarea listei instituțiilor de învățământ superior acreditate care pot organiza Programul de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică, în anul universitar 2020-2021;

kk) Ordinul ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 5212/2011 privind aprobarea metodologiei de prelucrare a datelor și informațiilor colectate în vederea realizării evaluării primare a universităților și a evaluării programelor de studii universitare cu scopul clasificării universităților și ierarhizării programelor de studii;

ll) Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr.

5204/2011 privind aprobarea listei domeniilor de ierarhizare în scopul clasificării universităților și ierarhizării programelor de studii;

mm) Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 4439/17.06.2011 privind constituirea comisiilor de verificare a datelor raportate de universități în procesul de evaluare a universităților din România;

nn) Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 4174/13.05.2011 privind modificarea ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului 4072/2011 pentru aprobarea procedurii de colectare a datelor și informațiilor în vederea evaluării universităților și programelor de studii cu scopul clasificării universităților și ierarhizării programelor de studii;

oo) Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5262/2011 privind constatarea rezultatelor clasificării universităților;

pp) Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 4892/2012 pentru abrogarea Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.886/2012 privind aprobarea criteriilor de diferențiere între instituțiile de învățământ superior de stat, precum și în interiorul acestora, în vederea stabilirii cuantumului indemnizațiilor pentru funcțiile didactice de conducere;

qq) Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3116 din 27 ianuarie 2020 privind aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2020.

rr) Ordinul ministrului educatiei, cercetarii, tineretului și sportului nr. 3666/2012 privind aprobarea Codului drepturilor și obligațiilor studentului.

3 Introducere

Analiza rolului și a competențelor Ministerului Educației și respectiv ale Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, în vederea clarificării și delimitării lor, în procesul de asigurare a calității și de ierarhizare și clasificare a fost realizată pentru a contribui la realizarea obiectivelor proiectului ”Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate QAFIN”, implementat de către Ministerul Educației prin Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă în parteneriat cu Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 – 2020, Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente, Obiectivul specific 1.1: Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri, în concordanță cu SCAP.

Scopul proiectului îl **reprezintă contribuția la fundamentarea** și punerea în aplicare a politicilor publice bazate pe dovezi, respectiv corelarea planificării strategice cu bugetarea pe programe, în domeniul finanțării instituțiilor de învățământ superior, prin creșterea calității reglementărilor cu privire la evaluarea calității în învățământul superior și la clasificarea și ierarhizarea instituțiilor de învățământ superior, respectiv a programelor de studii, și prin îmbunătățirea capacității administrative a MEd și ARACIS, prin adaptarea structurilor, optimizarea proceselor și pregătirea resurselor umane, cu folosirea unor mecanisme transparente de consultări publice, care asigură participarea la decizie a cetățenilor, și aplicarea unor standarde de calitate europene.

Obiectivele specifice ale proiectului vizează:

A) Optimizarea planificării strategice și a bugetării pe programe;
B) Implementarea metodologiei și ghidurilor de clasificare și ierarhizare a instituțiilor de învățământ superior, respectiv a programelor de studii, bazată pe seturi clare și transparente de indicatori și date;
C) Îmbunătățirea capacității administrative a MEd și ARACIS la nivel de sistem, prin dezvoltarea de instrumente manageriale privind organizarea și funcționarea internă, proceduri de uz intern, manuale, ghiduri de bună practică, și prin formarea personalului propriu, precum și cel din instituțiile de învățământ superior, pentru implementarea instrumentelor elaborate și în ceea ce privește practicile europene în domeniu.

Asigurarea calității la nivelul învățământului superior și al cercetării științifice universitare este o atribuție fundamentală a Ministerului Educației, denumit în continuare MEd, evaluarea în scopul clasificării universităților și ierarhizării programelor de studii universitare fiind realizată de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, denumită în continuare ARACIS.

Clarificarea rolurilor și responsabilităților instituțiilor implicate, conform legii, în procesul de evaluare a calității, va conduce în mod firesc și la oferirea unui îndrumar metodologic comprehensiv util pentru toți actorii societali participanți la acest proces, și de asemenea, prin colaborarea cu instituțiile de învățământ superior și prin elaborarea ROF-ului și a manualului de proceduri interne, vor fi îmbunătățite atât capacitatea de inovare, cât și capacitatea de management a personalului din instituție.

Pe parcursul procesului de analiză a cadrului legislativ privind rolul și competențele Ministerului Educației și respectiv ale ARACIS, în vederea clarificării și delimitării lor, în procesul de asigurare a calității și de ierarhizare și clasificare au fost urmărite următoarele obiective:

- Identificarea celor mai importante elemente ale cadrului legislativ și selectarea prevederilor legale aplicabile;
- Identificarea de roluri, competențe și atribuții ale MEd, respectiv ale ARACIS în procesul de asigurare a calității și de ierarhizare și clasificare;

- Formularea de recomandări privind actualizarea competențelor entităților participante la acest proces.

4 Asigurarea calității și procesul de evaluare externă

Înființarea de IIS pe teritoriul României:

A. ***IIS românești*** se înființează cu respectarea legislației naționale privind acreditarea și asigurarea calității. Instituțiile de învățământ superior de stat și particulare se înființează prin lege, cu respectarea dispozițiilor legale privind acreditarea, stabilite conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare.
B. ***IIS din străinătate***, recunoscute legal, ca atare, în statul de origine, pot organiza filiale pe teritoriul României, singure sau în parteneriat cu instituții de învățământ superior acreditate din România, numai cu respectarea legislației în vigoare cu privire la autorizarea, acreditarea și asigurarea calității programelor de studii".

Instituțiile de învățământ superior sunt autonome și răspund pentru proiectarea, aplicarea și dezvoltarea de programe de studii corespunzătoare (art. 11 alin. 1 din Legea nr. 288/2004).

Potrivit Legii nr. 288/2004, MEd actualizează periodic, la propunerea Consiliului Național al Rectorilor (CNR), lista domeniilor și specializărilor de licență care se aprobă prin HG; universitățile pot organiza, cu finanțare din resurse proprii, și studii în alte specializări, cu respectarea procedurilor de autorizare și acreditare față de cele propuse de CNR.

De asemenea, organizarea programelor de studii este de competența instituțiilor de învățământ superior, cu respectarea legislației în vigoare. Pentru fiecare ciclu de studii universitare organizat, senatul universitar aprobă un regulament propriu de organizare și funcționare, în acord cu standardele naționale și internaționale generale și specifice de calitate – art. 138 din LEN:

a) Un program de studii universitare ***funcționează legal dacă este autorizat provizoriu sau acreditat*** și funcționează în condițiile stabilite prin actul de autorizare, respectiv acreditare.
b) Autorizarea provizorie și acreditarea programelor de studii universitare se realizează distinct pentru fiecare formă de învățământ, fiecare limbă de predare și pentru fiecare locație geografică în care se desfășoară.
c) Nomenclatorul domeniilor și al programelor de studii universitare, domeniile și programele de studii universitare acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu, locațiile geografice de desfășurare, numărul de credite de studii transferabile pentru fiecare program de studii universitare, formă de învățământ sau limbă de predare, precum și

numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați, propus de către agențiile de evaluare a calității care au evaluat fiecare program, se stabilesc anual prin HG, promovată de către MEd, înaintea datei de 31 martie a anului respectiv.

Instituțiile de învățământ superior din domeniile sănătate și medicină veterinară acreditate, pe baza criteriilor de calitate, pot organiza, pe lângă formele de învățământ standard (licență, masterat, doctorat) și programe postdoctorale și de formare și dezvoltare profesională: de rezidențiat, de perfecționare, de specializare, de studii complementare în vederea obținerii de atestate și de educație medicală și farmaceutică continuă.

Instituțiile de învățământ superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională din cadrul sistemului național de învățământ, precum și specializările/programele de studii din cadrul acestora se supun reglementărilor referitoare la asigurarea calității, inclusiv celor legate de autorizare și acreditare, în aceleași condiții cu instituțiile de învățământ superior civil. Planurile de învățământ pentru învățământul superior militar, de informații și de ordine publică și de securitate națională se elaborează de Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații și alte instituții cu atribuții în domeniul apărării, informațiilor, ordinii publice și securității naționale, în conformitate cu standardele naționale stabilite de instituțiile responsabile cu asigurarea calității.

Pentru ciclul de studii universitare de licență și de master, admiterea se organizează pe domenii, la specializările/programele de studii acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Pentru ciclul de studii universitare de doctorat, admiterea se realizează în domeniile de studii universitare de doctorat aprobate în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Concordanța dintre curriculum și calificarea oferită de programul de studii universitare este un criteriu obligatoriu de evaluare a asigurării calității – art. 137 alin. 3 din LEN. În acest sens, înscrierea calificărilor în RNCIS este o condiție necesară autorizării/acreditării programelor de studii oferite de către instituțiile de învățământ superior abilitate de lege pentru a demonstra legătura dintre ocupațiile și cerințele mediului socio-economic și calificările obținute.

Pentru îndeplinirea obiectivelor ce decurg din misiunea asumată, orice instituție de învățământ superior poate avea în structura sa organizațională următoarele componente: facultăți, departamente, institute, centre sau laboratoare, unități de proiectare, centre de consultanță, clinici universitare, studiouri și ateliere artistice, teatre, muzee, radio și televiziune, centre pentru formarea continuă a resurselor umane, unități de microproducție și prestări servicii, stațiuni didactice/baze didactice pentru aplicații și performanță în sport, stațiuni

experimentale sau alte entități pentru activități de producție și transfer de cunoaștere și tehnologie, centre de competență, precum și unități de învățământ preuniversitar. În structura instituțiilor de învățământ superior funcționează servicii tehnico-administrative – art. 131(1) din LEN.

Instituția de învățământ superior poate înființa, pe perioadă determinată și pe proiecte, unități de cercetare distincte sub raportul bugetului de venituri și cheltuieli, care au autonomie și statute proprii, aprobate de senatul universitar.

Componentele de mai sus sunt organizate de fiecare instituție de învățământ superior, astfel încât aceasta să își realizeze misiunea, ***să asigure criteriile și standardele de calitate***, să gestioneze în mod eficient activitățile de învățământ, cercetare, producție sau transfer cognitiv și tehnologic și să asigure sprijinul administrativ adecvat membrilor comunității universitare.

În plus, ***pentru promovarea calității*** și creșterea eficienței sistemului de învățământ superior, pentru creșterea vizibilității internaționale și pentru concentrarea resurselor, universitățile de stat și particulare pot – art. 194 din LEN:

a) să se constituie în consorții universitare;
b) să fuzioneze într-o singură instituție de învățământ superior cu personalitate juridică.

MEd alocă resurse financiare consorțiilor sau universităților fuzionate, conform unei metodologii adoptate în acest sens prin OMEd, la propunerea CNFIS.

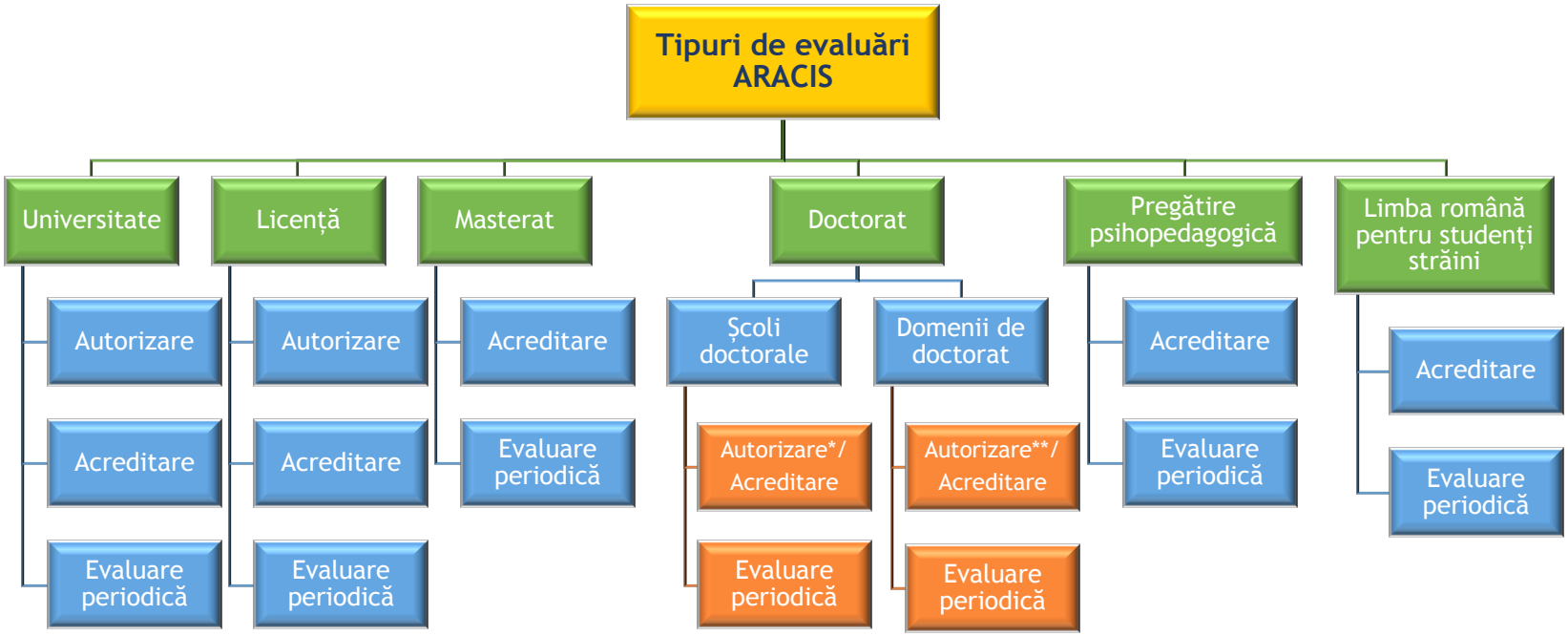

Figura nr. 1. Tipurile de evaluări din portofoliul ARACIS

Nota:
* Situația recunoașterii calității de IOSUD
** Situația în care programele de studii universitare de doctorat promovate de IOSUD nu sunt organizate în aceleași domenii cu studiile universitare de masterat

4.1 Evaluarea externă a instituțiilor de învățământ superior - IIS

Evaluarea externă a IIS este un proces care acordă atenție atât responsabilității furnizorilor de educație de nivel universitar cât și calității programelor de studii și se realizează prin evaluare colegială („peer review") pe baza documentelor de evaluare internă elaborate de fiecare furnizor de educație de învățământ superior.
Procesul de evaluare combină aprecierea capacității instituționale de a organiza adecvat derularea programelor de studii cu investigațiile asupra modului în care se asigură calitatea la nivelul fiecărui program de studii.

Acreditarea organizațiilor furnizoare de educație și a programelor lor de studiu este o componentă foarte importantă a asigurării calității. Acreditarea este acea modalitate de asigurare a calității prin care se certifică respectarea standardelor pentru funcționarea organizațiilor furnizoare de educație și a programelor lor de studii.

Astfel, finanțarea învățământului superior de stat se asigură din fonduri publice, în concordanță cu cerințele de la art. 222 alin. 3 din LEN care vizează și asigurarea calității învățământului superior la nivelul standardelor din Spațiul European al Învățământului Superior pentru pregătirea resurselor umane și dezvoltarea personală ca cetățeni ai unei societăți democratice bazate pe cunoaștere

Totodată, statul încurajează excelența în instituțiile de învățământ superior prin pârghii financiare specifice, prevăzute în legislația în vigoare: a) universităților li se alocă o finanțare suplimentară, în sumă, la nivel național, de minimum 30% din suma alocată la nivel național universităților de stat ca finanțare de bază, pe baza criteriilor și a standardelor de calitate stabilite de CNFIS și aprobate de MEd (art. 197 LEN).

Standardele naționale specifice fiecărei etape de acreditare, metodologiile de evaluare externă, eșalonarea în timp a procesului de acreditare, precum și tarifele percepute în vederea autorizării și acreditării se stabilesc periodic prin H.G, la propunerea agențiilor de asigurare a calității și a MEd.

4.1.1 Autorizarea de funcționare provizorie a IIS

Autorizația de funcționare provizorie a unei organizații interesată în furnizarea de servicii de educație la nivel de învățământ superior se poate acorda, prin hotărâre a Guvernului, cu cel puțin 6 (șase) luni înainte de începerea unui nou an universitar, dacă organizația a inițiat cel puțin 3 (trei) programe de studii universitare de licență, care au fost avizate favorabil să funcționeze provizoriu de către ARACIS și aprobate de Ministerul Educației. Excepția de la această prevedere o reprezintă organizațiile de învățământ superior confesional, care pot fi autorizate să funcționeze provizoriu dacă au inițiat cel puțin un program de

studii universitare de licență în domeniul teologic, avizat favorabil să funcționeze provizoriu la propunerea ARACIS de către Ministerul Educației.

Autorizarea de funcționare provizorie acordă dreptul furnizorului de educație de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza, după caz, admiterea la studii.

De asemenea, furnizorul de educație care a fost autorizat să funcționeze provizoriu are dreptul de a gestiona personal didactic, nedidactic și de cercetare, conform propriei strategii de dezvoltare, și de a participa la programe naționale și internaționale, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată prin Legea nr.87/2006, art.32 (1).
Programele de studii universitare de licență autorizate să funcționeze provizoriu se monitorizează, de regulă, anual de către ARACIS.

În situația în care, cu ocazia monitorizării programelor de studii universitare de licență autorizate să funcționeze provizoriu, se constată că după primii doi ani de funcționare nu se respectă standardele avute în vedere la autorizare, și nu s-au întreprins măsurile necesare în vederea acreditării, Consiliul ARACIS poate propune Ministerului Educației retragerea autorizației de funcționare provizorie a structurii respective de învățământ superior.

4.1.2 Acreditarea instituțiilor de învățământ superior

Pentru a solicita acreditarea, IIS autorizată să funcționeze provizoriu trebuie să aibă cel puțin 3 (trei) programe de studii acreditate și să prezinte lista completă a programelor de studii universitare de licență pe care le organizează.

După ce ARACIS validează cererea înaintată de IIS privind acreditarea, aceasta prezintă Raportul de evaluare internă (REI) în vederea evaluării externe pentru acreditare. REI trebuie structurat pe baza cerințelor de evaluare menționate în Ghidul ARACIS.

În cazul IIS acreditate, acreditarea programelor de studii universitare de licență, a programelor de studii universitare integrate, cunoscute în SEIS ca *joint programs*, sau a noilor domenii de studii universitare de masterat/doctorat se realizează separat de evaluarea instituțională.

Într-o formă sintetică, procesul de acreditare a instituțiilor de învățământ superior se prezintă astfel:

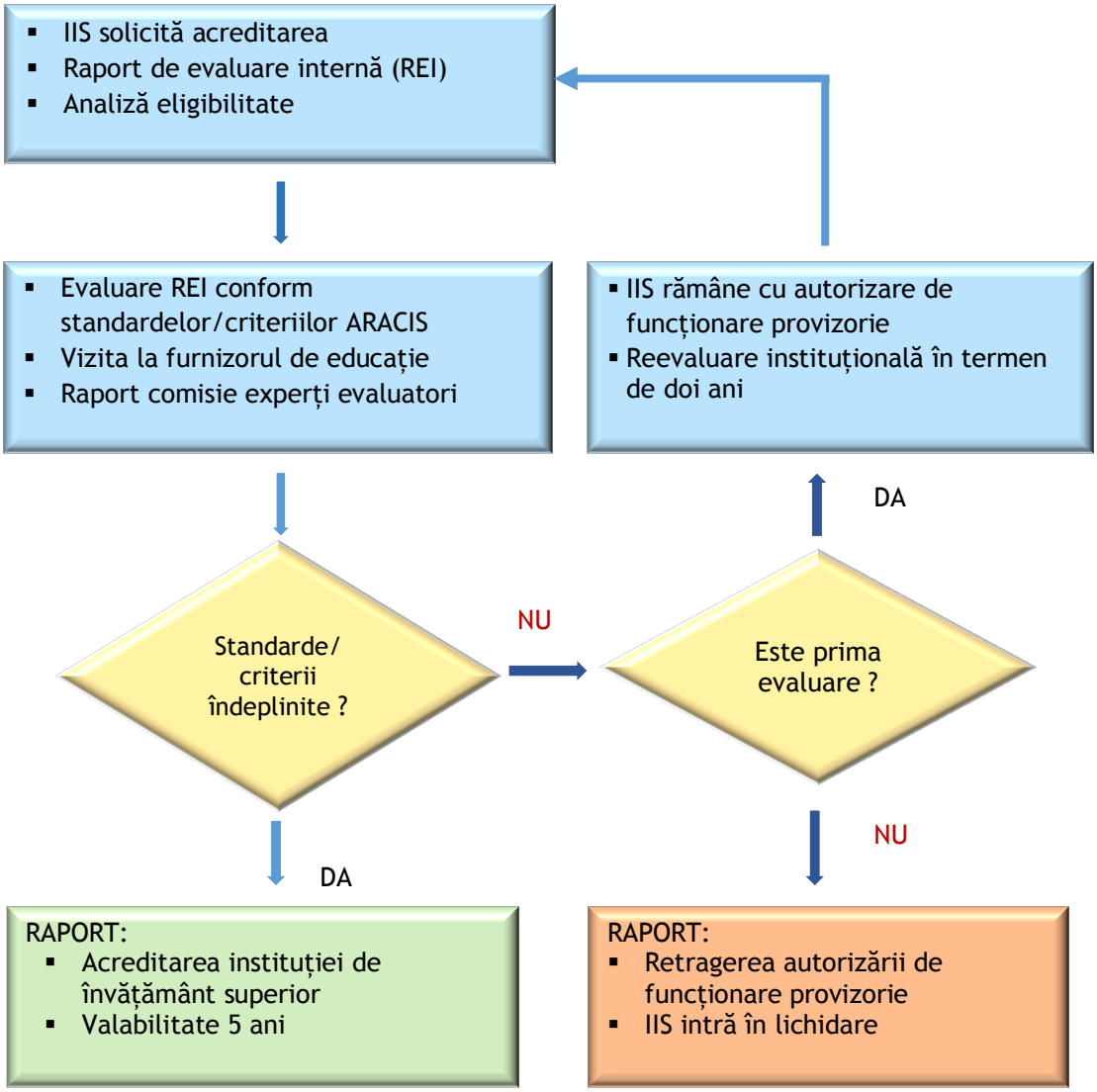

Figura nr. 2 Acreditarea instituțiilor de învățământ superior

Dacă la evaluarea externă în vederea acreditării se acordă calificativul *încredere ridicată* sau *încredere*, IIS evaluată este acreditată pentru o perioadă de 5 (cinci) ani.

Pe durata de valabilitate a acreditării, ARACIS monitorizează IIS cu scopul de a verifica progresul realizat ca urmare a recomandărilor menționate la evaluarea externă anterioară.

După acreditare, următoarele evaluări externe ale IIS vor fi evaluări periodice.

IIS pot solicita evaluarea externă înaintea expirării perioadei de valabilitate a acreditării cu respectarea prevederilor legale.

IIS acreditată are dreptul de a organiza admiterea și procesul de învățământ, de a organiza examene de absolvire a studiilor (licență, masterat, doctorat), de a emite diplome, certificate și alte acte de studii recunoscute de Ministerul Educației.

Dacă la evaluarea externă în vederea acreditării se acordă calificativul *neîncredere*, IIS solicită o nouă evaluare externă în termen de 2 (doi) ani de la emiterea raportului prin care se constată neîndeplinirea standardelor de calitate. IIS pentru care se constată neîndeplinirea standardelor de calitate în cadrul a două evaluări instituționale consecutive intră în lichidare, cu respectarea prevederilor OUG nr. 75 din 2005 privind asigurarea calității educației.

4.1.3 Evaluarea periodică a IIS

Evaluarea periodică se aplică în cazul IIS acreditate, care solicită ARACIS menținerea acreditării.

Evaluările periodice ale programelor de studii universitare de licență, programelor de studii universitare integrate, domeniilor de studii universitare de masterat și de doctorat sunt realizate separat de evaluările periodice ale IIS.

Evaluarea periodică a IOSUD se va realiza, de regulă, în cadrul evaluării instituționale a instituției de învățământ superior coordonatoare a respectivei IOSUD. În vederea menținerii acreditării fiecare școală doctorală este evaluată în cadrul procesului de evaluare periodică a IOSUD.

Dacă în urma evaluării periodice a IIS se acordă calificativul ***încredere ridicată*** sau ***încredere***, IIS evaluată își menține acreditarea pentru o perioadă de 5 (cinci) ani.

Dacă la evaluarea periodică se acordă calificativul ***neîncredere***, IIS poate să își continue activitatea, dar este obligată să solicite, din partea agenției de asigurare a calității care a realizat evaluarea anterioară, o nouă evaluare externă în termen de 2 (doi) ani de la emiterea raportului prin care se constată neîndeplinirea standardelor de calitate. IIS pentru care se constată neîndeplinirea standardelor de calitate în cadrul a două evaluări instituționale consecutive intră în lichidare, cu respectarea prevederilor OUG nr. 75 din 2005 privind asigurarea calității educației.

Într-o formă sintetică, procesul de evaluare periodică a instituțiilor de învățământ superior se prezintă astfel:

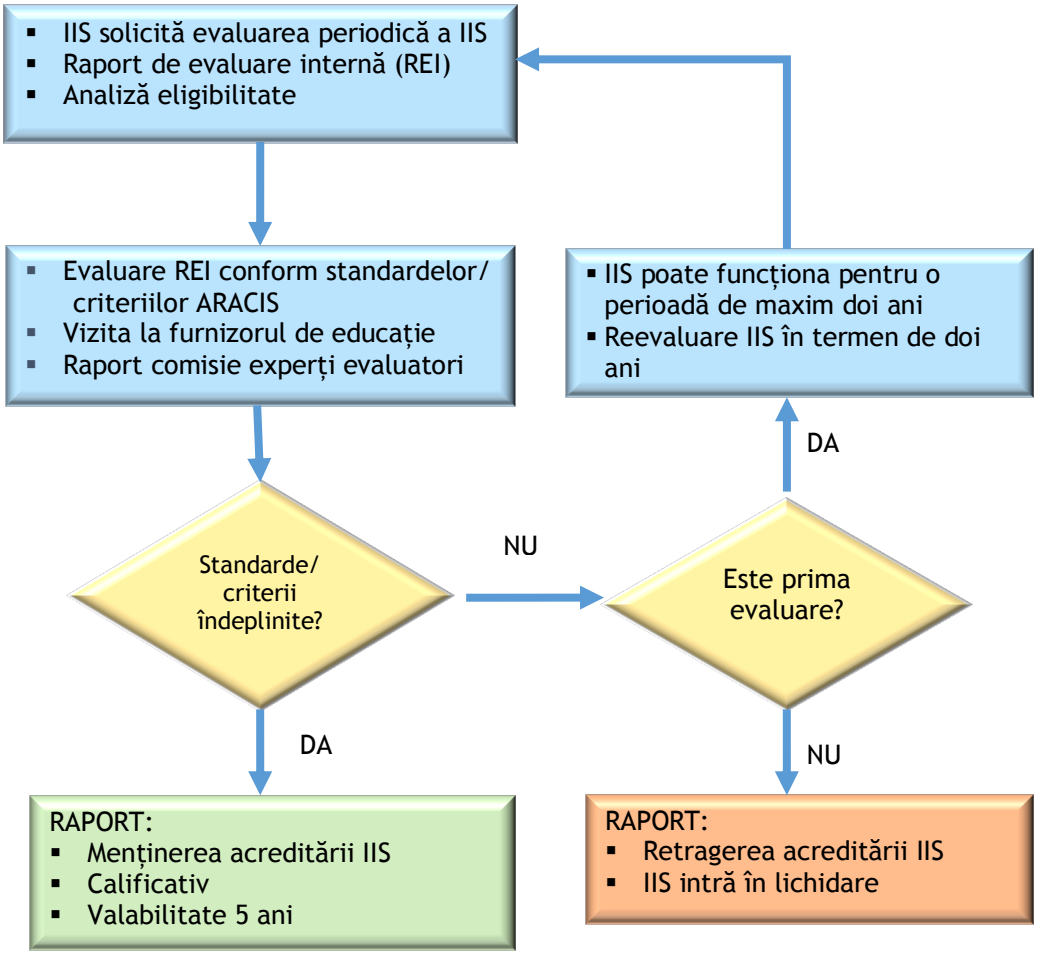

Figura nr. 3 Evaluarea periodică a instituțiilor de învățământ superior

Toate etapele procesului de autorizare, acreditare și evaluare periodică a IIS sunt prezentate detaliat în ***Ghidul de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior.***

4.2 Evaluarea externă a programelor de studii universitare de licență

Potrivit LEN, acreditarea programelor de studii universitare de licență (art. 150) presupune 2 etape:

1. evaluarea externă care se poate realiza de ***ARACIS*** sau o altă ***agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate,*** înregistrată în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR).
2. includerea programelor evaluate extern într-o HG inițiată de MEd.

Evaluarea externă a programelor de studii universitare de licență poate avea, după caz, unul din următoarele obiective:

a. *Autorizarea de funcționare provizorie a unui program nou de studii universitare de licență;*
b. *Acreditarea unui program de studii universitare de licență autorizat să funcționeze provizoriu;*
c. *Evaluarea periodică a unui program de studii universitare de licență acreditat.*

4.2.1 Autorizarea de funcționare provizorie a unui program nou de studii universitare de licență

Autorizarea de funcționare provizorie este un proces care precede furnizarea efectivă a serviciilor educaționale de către o IIS/organizație care inițiază un program de studii universitare de licență. Procesul constă, pe de o parte, în verificarea respectării de către IIS/organizația care dorește să devină furnizoare de servicii educaționale de învățământ superior a condițiilor legale și altor reglementări în vigoare, iar, pe de altă parte, în analiza capacității sale de a asigura nivelul minim de calitate pentru oferta educațională propusă.

Autorizarea de funcționare provizorie este prima parte a procesului de acreditare.

Evaluările externe privind autorizarea de funcționare provizorie se pot realiza pentru noile programe de studii universitare de licență oferite de instituțiile de învățământ superior acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu, precum și de organizațiile care intenționează să obțină autorizația de funcționare provizorie la nivel instituțional pentru a deveni furnizor de educație de nivel universitar.

Procedura de autorizare de funcționare provizorie a unui program de studii universitare de licență constă în parcurgerea etapelor de evaluare internă și evaluare externă pe baza documentelor, înscrisurilor, actelor doveditoare privind îndeplinirea criteriilor, standardelor și indicatorilor de performanță prevăzuți în Metodologie și Ghidul ARACIS. Procedura de autorizare de funcționare provizorie se finalizează în termen de șase luni de la data semnării contractului cu ARACIS.

În cazul în care programul de studii universitare de licență evaluat extern îndeplinește standardele de calitate, ARACIS recomandă Ministerului Educației acordarea autorizației de funcționare provizorie. Autorizarea de funcționare provizorie acordă instituțiilor de învățământ superior dreptul de a iniția și desfășura proces de învățământ și de a organiza admiterea la programul de studii evaluat.

La nivelul programului de studii universitare autorizat să funcționeze provizoriu se poate desfășura proces didactic începând cu anul universitar a cărui dată de începere este ulterioară datei de obținere a avizului ARACIS și a aprobării Hotărârii Guvernului, până la termenul de doi ani de la data absolvirii primei promoții. IIS are obligația de a transmite la ARACIS anul absolvirii primei promoții.

Într-o formă sintetică, procesul de evaluare externă privind autorizarea de funcționare provizorie a programelor de studii de licență se prezintă astfel:

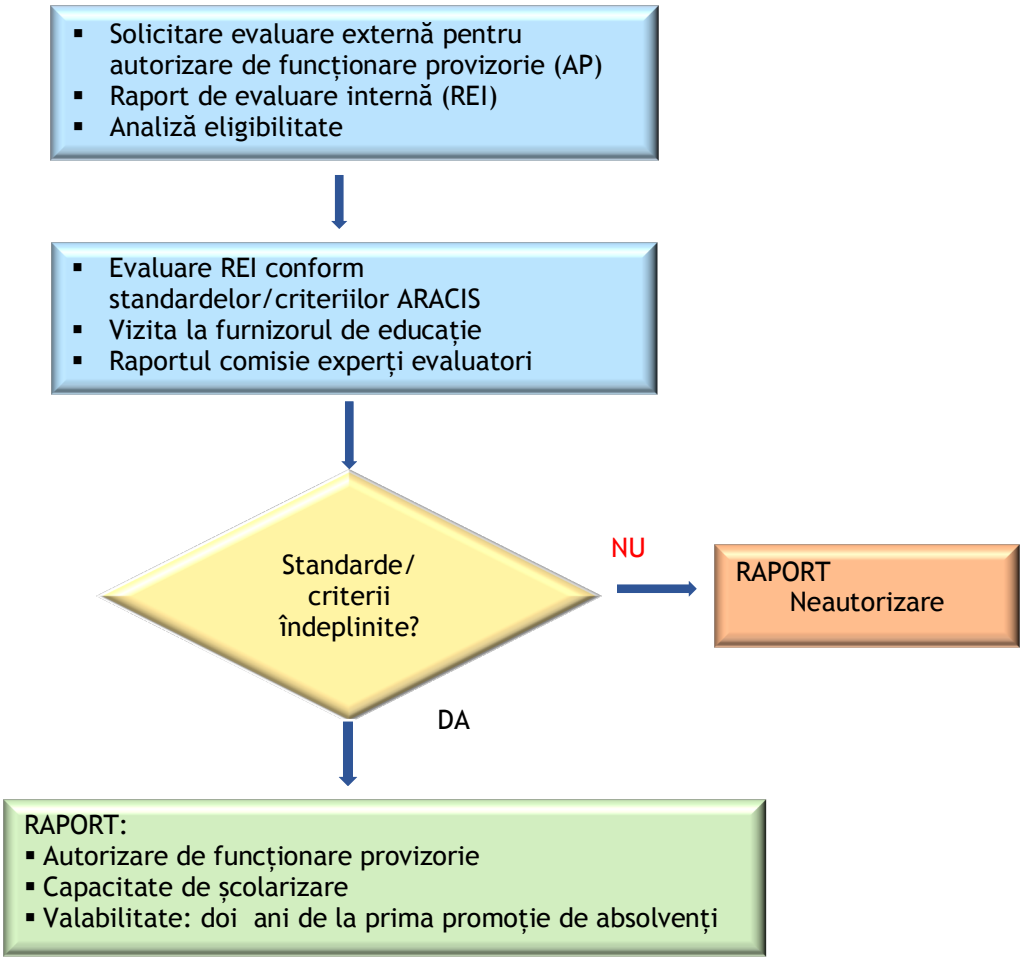

Figura nr. 4 Evaluarea externă privind autorizarea de funcționare provizorie a programelor de studiu de licentă

Dacă se constată că nu sunt îndeplinite standardele de calitate, ARACIS informează MEd și IIS/organizația solicitantă privind neautorizarea de funcționare provizorie a programului de studii universitare evaluat. IIS/organizația solicită în termen de un an o nouă evaluare externă de la agenția care a efectuat evaluarea externă anterioară, după soluționarea problemelor semnalate. În caz contrar, raportul elaborat de agenție rămâne definitiv. Costurile evaluării suplimentare sunt suportate de către IIS/organizație.

Programele de studii universitare de licență pentru care se constată neîndeplinirea standardelor de calitate pentru două evaluări succesive în vederea

autorizării de funcționare provizorie nu mai pot fi propuse de către IIS/organizație pentru evaluare externă.

ARACIS desfășoară activități de monitorizare pentru analiza modului de îndeplinire a standardelor de calitate, precum și a stadiului implementării de către IIS a recomandărilor din *Raportul Comisiei de Experți Evaluatori*, validat de către Consiliul ARACIS, pentru programul de studii universitare de licență autorizat să funcționeze provizoriu. Monitorizarea se organizează, de regulă, la jumătatea intervalului dintre două evaluări externe succesive, efectuate conform legii, sau ori de câte ori se consideră necesar. Atunci când, în urma unui proces de monitorizare, se constată neîndeplinirea standardelor de calitate se aplică prevederile art. 34 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Etapele metodologice privind evaluarea externă a programelor de studii universitare de licență în vederea autorizării de funcționare provizorie sunt precizate în Secțiunea 6 a ***Ghidului de evaluare externă a programelor de studii universitare de licență***.

4.2.2 Acreditarea unui program de studii universitare de licență

Acreditarea unui program de studii universitare de licență este etapa care urmează autorizării de funcționare provizorie. Acreditarea acordă IIS dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza admiterea la studii, de a emite diplome, certificate și alte acte de studii, recunoscute național și internațional, după caz, precum și de a organiza examenul de finalizare a studiilor pentru programul de studii universitare de licență acreditat.

Evaluarea externă privind acreditarea se realizează pentru programele de studii universitare de licență autorizate să funcționeze provizoriu, la solicitarea IIS. Termenul de depunere a cererii în vederea acreditării este de doi ani de la data absolvirii primei promoții.

În cazul în care programul de studii universitare de licență îndeplinește standardele de calitate, ARACIS propune Ministerului Educației acordarea acreditării pentru o perioadă de cinci ani.

Pe durata de valabilitate a acreditării, ARACIS monitorizează IIS cu scopul de a verifica progresul realizat ca urmare a recomandărilor menționate la evaluarea externă anterioară a programelor de studii universitare de licență.

Odată ce un program de studii universitare de licență a obținut acreditarea, următoarele evaluări externe vor fi evaluări periodice.

IIS pot solicita evaluarea externă a programelor de studii universitare de licență înainte de expirarea perioadei de valabilitate a acreditării.

Într-o formă sintetică, procesul de evaluare externă privind acreditarea programelor de studii de licență se prezintă astfel:

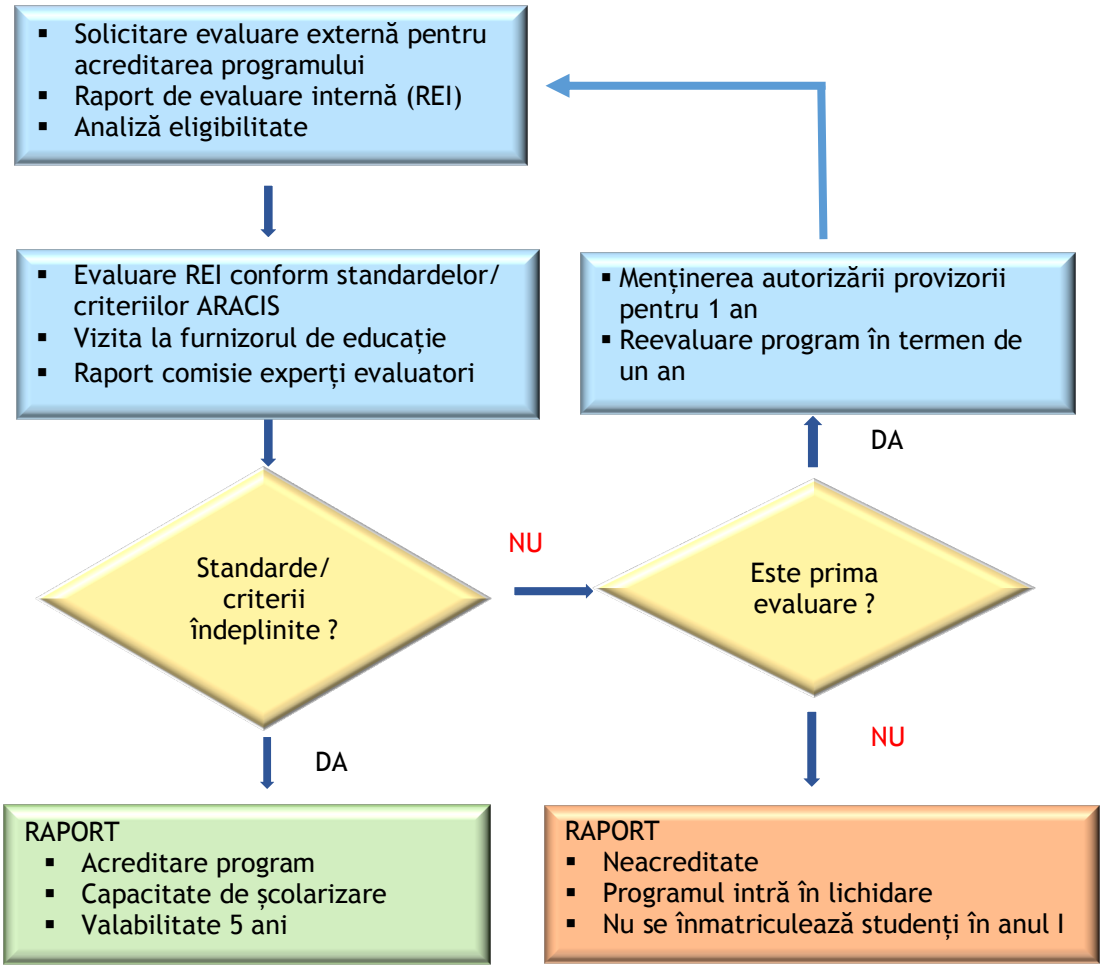

Figura nr. 5 Evaluarea externă privind acreditarea programelor de studii de licență

Dacă se constată că nu sunt îndeplinite standardele minime de calitate, ARACIS informează atât MEd, cât și IIS privind neacreditarea programului de studii universitare de licență. IIS poate solicita în termen de un an o nouă evaluare externă de către agenția care a efectuat evaluarea externă anterioară, după soluționarea problemelor semnalate. În caz contrar, raportul elaborat de agenție rămâne definitiv și se aplică prevederile OUG nr. 75 din 2005 privind asigurarea calității educației. Costurile evaluării suplimentare sunt suportate de către IIS solicitantă.

Programele de studii universitare de licență pentru care se constată neîndeplinirea standardelor de calitate pentru două evaluări succesive în vederea

acreditării intră în lichidare, cu respectarea prevederilor OUG nr. 75 din 2005 privind asigurarea calității educației, respectiv încetarea înscrierii și școlarizării de noi studenți în cadrul programului de studii respectiv, iar IIS are obligația continuării școlarizării studenților înscriși în anii universitari anteriori, înmatriculați la o dată anterioară datei emiterii raportului definitiv.

Etapele metodologice privind evaluarea externă a programelor de studii universitare de licență în vederea acreditării sunt precizate în Secțiunea 6 a *Ghidului de evaluare externă a programelor de studii universitare de licență*.

4.2.3 Evaluare periodică a unui program de studii universitare de licență acreditat

Evaluarea periodică a programelor de studii universitare de licență acreditate se efectuează luând ca referință standardele și indicatorii de performanță de la procesul de acreditare.

Dacă programul de studii universitare de licență îndeplinește standardele de calitate, ARACIS propune Ministerului Educației menținerea acreditării pentru o perioadă de cinci ani.

ARACIS monitorizează programele de studii universitare de licență pe durata dintre două evaluări periodice externe.

Dacă se constată că nu sunt îndeplinite standardele minime de calitate, ARACIS informează atât MEd, cât și IIS privind *retragerea acreditării* programului de studii universitare de licență evaluat. IIS solicită în termen de un an o nouă evaluare externă de către agenția care a efectuat evaluarea externă anterioară, după soluționarea problemelor semnalate. În caz contrar, raportul elaborat de agenție rămâne definitiv și se aplică prevederile art. 34, alin. (2) din OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației. Costurile evaluării suplimentare sunt suportate de către IIS solicitantă.

Programele de studii universitare de licență pentru care se constată neîndeplinirea standardelor de calitate pentru două evaluări periodice succesive intră în lichidare, cu respectarea prevederilor OUG nr. 75 din 2005 privind asigurarea calității educației, respectiv încetarea înscrierii și școlarizării de noi studenți în cadrul programului de studii respectiv, iar IIS are obligația continuării școlarizării studenților înscriși în anii universitari anteriori, înmatriculați la o dată anterioară datei emiterii raportului definitiv.

Într-o formă sintetică, procesul de evaluare externă privind evaluarea periodică a programelor de studii de licență se prezintă astfel:

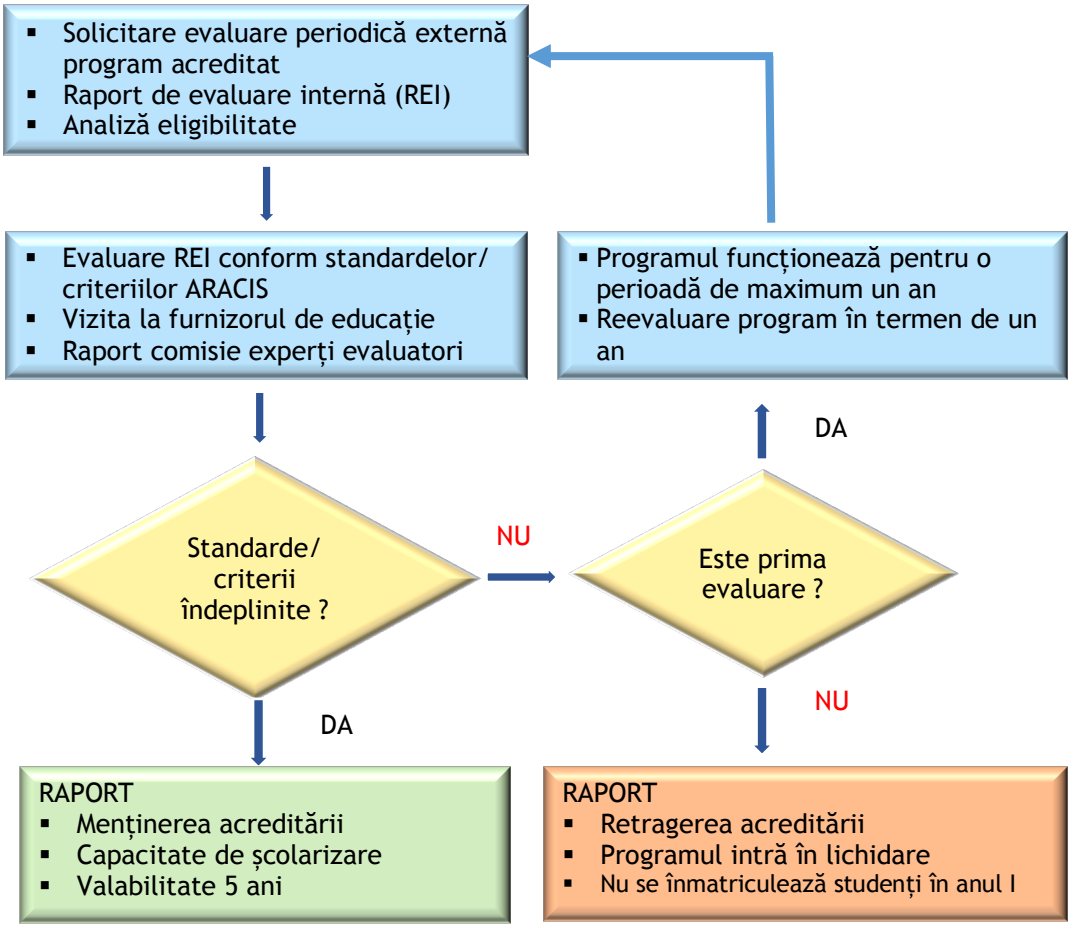

Figura nr. 6 Evaluarea externă periodică a programelor de studii de licență

Toate etapele procesului de autorizare, acreditare și evaluare periodică a programelor de licență sunt prezentate detaliat în ***Ghidul de evaluare externă a programelor de studii universitare de licență.***

4.3 Evaluarea externă a domeniilor de studii universitare de masterat

Potrivit LEN, acreditarea programelor de studii universitare de master (art. 155) presupune 2 etape:

1. evaluarea externă care se poate realiza de ***ARACIS*** sau o altă ***agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate,*** înregistrată în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR).
2. includerea programelor evaluate extern într-o HG inițiată de MEd.

Universitățile interesate în organizarea unor programe de studii de master

didactic vor solicita MEd aprobarea pentru fiecare program de master didactic, conform art. 237 alin. (1) și art. 238 alin. (2) și (3) din LEN.

Universitățile care au primit aprobarea din partea MEd cu privire la oferta educațională propusă vor putea solicita acreditarea programului de master didactic conform metodologiei de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior, programelor/domeniilor de studii universitare de către ARACIS.

4.3.1 Acreditarea noilor domenii de studii universitare de masterat

Domeniile noi de studii universitare de masterat dintr-o IIS acreditată se supun direct acreditării, fără parcurgerea procedurii de autorizare de funcționare provizorie.

Un domeniu de studii universitare de masterat poate fi evaluat extern în vederea acreditării dacă IIS organizează în domeniul respectiv cel puțin un program de studii universitare de masterat.

Instituțiile de învățământ superior acreditate, care doresc să organizeze programe de studii universitare de masterat într-un domeniu nou de studii universitare de master, trebuie să obțină acreditarea respectivului domeniu.

În urma evaluării externe și acreditării domeniului de masterat programele de studii universitare de masterat se consideră acreditate pentru instituția de învățământ superior.

Domeniul de studii universitare de masterat nou înființat se acreditează pe baza îndeplinirii standardelor și indicatorilor de performanță ai domeniului (Anexa 1 *din **Ghidul de evaluare externă a domeniilor de studii universitare de masterat).***

Programele de studii universitare integrate de masterat, promovate de către o instituție de învățământ superior din România sau la care aceasta participă în baza unor contracte de parteneriat semnate cu instituții de învățământ superior din străinătate, vor fi evaluate în conformitate cu procedura de evaluare cuprinsă în Ghidul privind acreditarea și evaluarea periodică a programelor de studii universitare integrate.

Pe baza rezultatelor evaluării externe în vederea acreditării unui domeniu de studii universitare de masterat, ARACIS propune Ministerului Educației, după caz:

Acreditarea domeniului de studii universitare de masterat pentru o perioadă de cinci ani, precum și numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în domeniul de masterat respectiv, în cazul în care se constată îndeplinirea standardelor de calitate și indicatorilor de performanță;

Neacreditarea domeniului de studii universitare de masterat evaluat, în cazul neîndeplinirii standardelor de calitate și indicatorilor de performanță. Dacă niciunul dintre programele de studii universitare de masterat cuprinse în domeniul evaluat nu îndeplinește standardele și indicatorii de performanță

prevăzuți în Anexa 1[1], domeniul de studii universitare de masterat nu este acreditat și IIS nu primește capacitate de școlarizare.

Într-o formă sintetică, procesul de evaluare externă privind acreditarea domeniilor de masterat și a programelor aferente acestora se prezintă astfel:

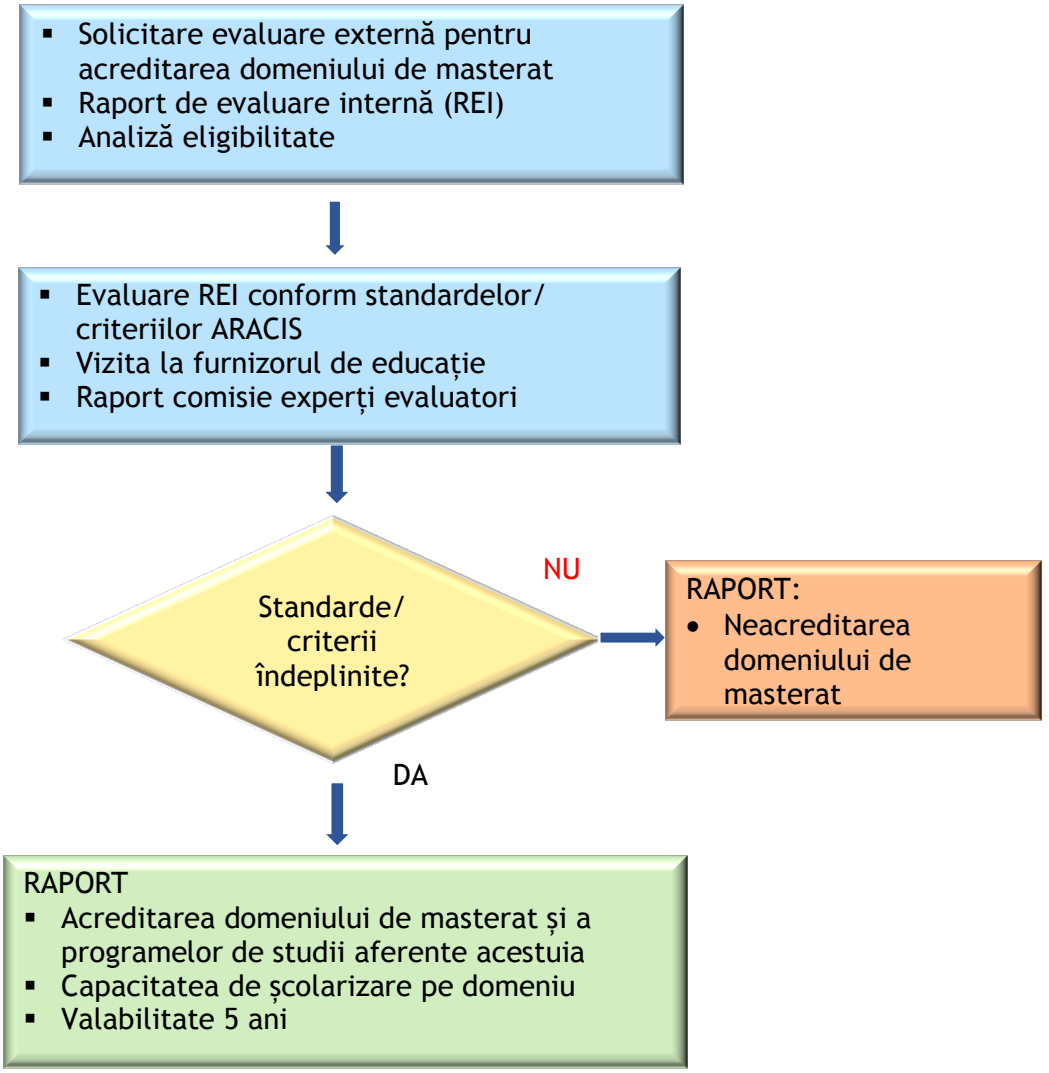

Figura nr. 7 Acreditarea Domeniului de masterat/programelor de studiu de masterat

[1] Din ***Ghidul de evaluare externă a domeniilor de studii universitare de masterat***

Pentru începerea procedurii de evaluare externă în vederea acreditării unui nou domeniu de studii universitare de masterat, instituția de învățământ superior depune la ARACIS o cerere însoțită de avizul ANC pentru validarea calificărilor aferente programelor de studii.

Procedura de acreditare a unui domeniu de studii universitare de masterat se finalizează de către ARACIS în termen de șase luni de la data înregistrării cererii de solicitare a evaluării.

4.3.2 Evaluarea periodică a domeniilor de masterat (DM)

Evaluarea periodică a domeniilor de studii universitare de masterat acreditate se efectuează luând ca referință standardele și indicatorii de performanță de la procesul de acreditare.

Etapele metodologice privind evaluarea externă a domeniilor de studii universitare de masterat în vederea evaluării periodice sunt precizate în Anexa 1 *din* ***Ghidul de evaluare externă a domeniilor de studii universitare de masterat).***

Dacă domeniul de studii universitare de masterat îndeplinește standardele de calitate, ARACIS propune Ministerului Educației menținerea acreditării pentru o perioadă de cinci ani, inclusiv a Programului de studii de masterat (PSM) din acel domeniu.

ARACIS monitorizează domeniul de studii universitare de masterat pe durata dintre două evaluări periodice externe.

Dacă se constată că nu sunt îndeplinite standardele minime de calitate, ARACIS informează atât MEd, cât și IIS privind *retragerea acreditării* domeniului de studii universitare de masterat evaluat. IIS solicită în termen de un an o nouă evaluare externă de către agenția care a efectuat evaluarea externă anterioară, după soluționarea problemelor semnalate. În caz contrar, raportul elaborat de agenție rămâne definitiv și se aplică prevederile art. 34, alin. (2) din OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației. Costurile evaluării suplimentare sunt suportate de către IIS solicitantă.

Domeniile de studii universitare de masterat pentru care se constată neîndeplinirea standardelor de calitate pentru două evaluări periodice succesive intră în lichidare, cu respectarea prevederilor OUG nr. 75 din 2005 privind asigurarea calității educației, respectiv încetarea înscrierii și școlarizării de noi studenți în cadrul domeniului respectiv, iar IIS are obligația continuării școlarizării studenților înscriși în anii universitari anteriori, înmatriculați la o dată anterioară datei emiterii raportului definitiv.

Într-o formă sintetică, procesul de evaluare externă privind evaluarea periodică a domeniilor de masterat și a programelor aferente acestora se prezintă astfel:

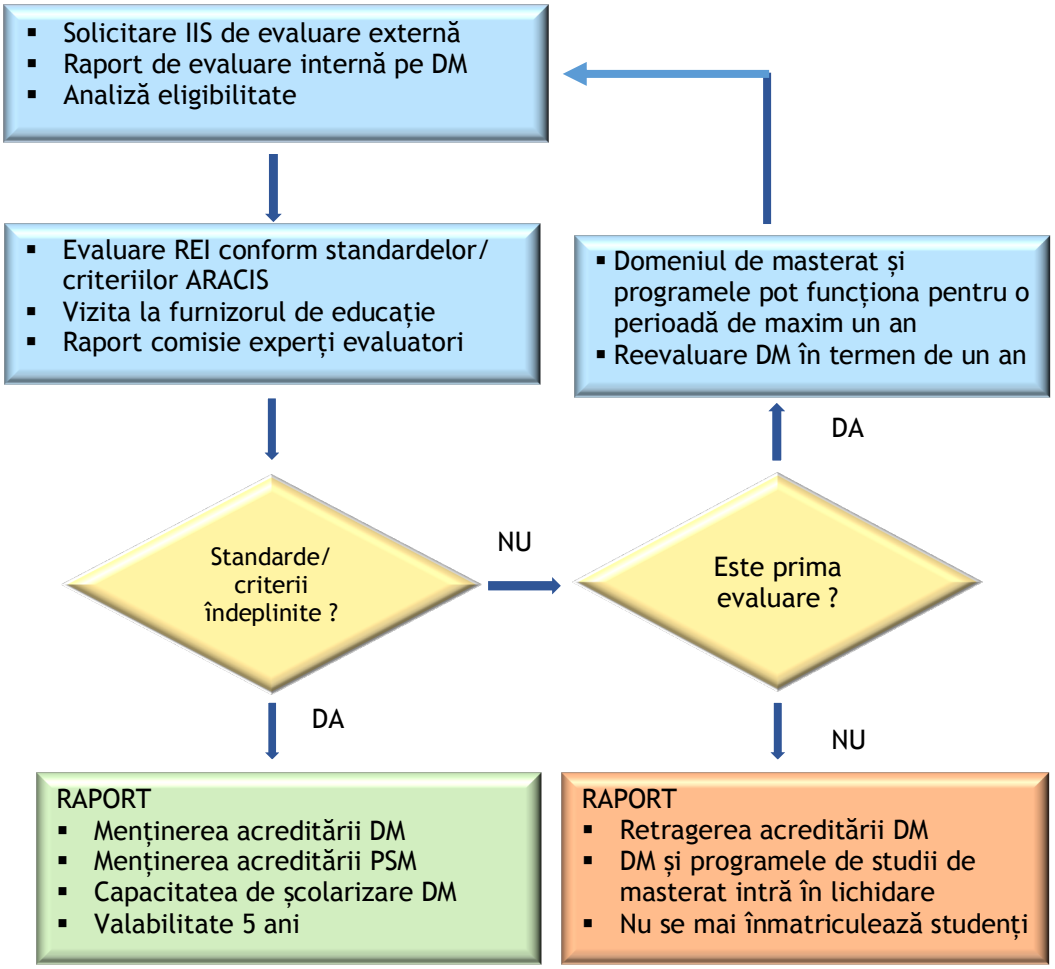

Figura nr. 8 Evaluarea externă periodică a domeniilor de masterat

Legendă:

DM – Domeniu de Masterat
REI – Raport de Evaluare Internă / Raport de autoevaluare
PSM – Program de studii de masterat

Etapele metodologice privind evaluarea externă a domeniilor de studii universitare de masterat în vederea acreditării și evaluării periodice sunt prezentate în detaliat în ***Ghidul de evaluare externă a domeniilor de studii universitare de masterat.***

4.4 Evaluarea externă a domeniilor de studii universitare de doctorat

Acreditarea programelor de studii universitare de doctorat (art. 158 LEN) se

bazează pe procesul de evaluare a studiilor doctorale, care cuprinde, obligatoriu, parcurgerea următoarelor etape:

a) evaluarea, în cadrul evaluării externe a IOSUD-ului, prevăzută de art. 13 lit. a)-c) din OUG nr. 75/2005, a componentei organizatorice, denumită școală doctorală, organizată în cadrul IOSUD-ului;
b) evaluarea domeniilor de studii universitare de doctorat, în care sunt organizate programele de studii universitare de doctorat; dacă un domeniu de studii universitare de doctorat este organizat de mai multe școli doctorale, din cadrul aceluiași IOSUD, evaluarea se realizează, o singură dată, la nivelul IOSUD.

Evaluarea (externă) se realizează de ARACIS care apelează la experți internaționali sau de o agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate, înregistrată în EQAR.
ARACIS poate solicita rapoarte de la:

- CNCS, privind elementele prevăzute de art. 219 alin. (3) din LEN;
- CNATDCU.

În acest sens, au fost elaborate norme specifice în:

a) Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6153/2016 pentru aprobarea Metodologiei privind autorizarea, acreditarea și evaluarea periodică a școlilor doctorale, pe domenii;
b) Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3200/2020 privind aprobarea Metodologiei de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță utilizați în evaluare.

In ceea ce privește ***asigurarea calității programelor de studii de doctorat***, art.170 alin. (1) din LEN prevede că, în cazul nerespectării standardelor de calitate sau de etică profesională, MEd, pe baza unor rapoarte externe de evaluare, întocmite, după caz, de:

i. CNATDCU,
ii. CNCS,
iii. CEMU,
iv. CNECSDTI,

poate lua următoarele măsuri, alternativ sau simultan :

a) retragerea calității de conducător de doctorat;
b) retragerea titlului de doctor;
c) retragerea acreditării școlii doctorale, ceea ce implică retragerea dreptului școlii doctorale de a organiza concurs de admitere pentru selectarea de noi studenți-doctoranzi.

Reacreditarea școlii doctorale se poate obține după cel puțin 5 ani de la pierderea acestei calități, numai în urma reluării procesului de acreditare, conform art. 158

din LEN.

Acreditarea se acordă prin Ordin al Ministerului Educației.

4.4.1 Evaluare în vederea înființării unui nou domeniu de studii doctorale

Extras: Art. 29 din OUG 75/2005 (cu completările și modificările ulterioare):
(4) Acreditarea presupune parcurgerea a două etape succesive:

a) autorizarea de funcționare provizorie, care acordă dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza, după caz, admiterea la studii;
b) acreditarea, care acordă - alături de drepturile prevăzute la lit. a) - și dreptul de a emite diplome, certificate și alte acte de studii recunoscute de Ministerul Educației și Cercetării și de a organiza, după caz, examen de absolvire.

(4.1) Prin derogare de la prevederile alin. (4), acreditarea, în cazul programelor de studii universitare de masterat, organizate de universități acreditate, se realizează pe domenii de studii universitare de masterat, fără parcurgerea procedurii de autorizare de funcționare provizorie.

(4.2) Prin derogare de la alin. (4), acreditarea, în cazul programelor de studii universitare de doctorat, organizate de universități acreditate în aceleași domenii de masterat acreditate conform alin. (4.1), se realizează pe domenii de studii universitare de doctorat, fără parcurgerea procedurii de autorizare de funcționare provizorie.

(4.3) Prin derogare de la alin. (4), acreditarea, în cazul programelor de studii universitare de doctorat, organizate de Academia Română, se realizează pe domenii de studii universitare de doctorat, fără parcurgerea procedurii de autorizare de funcționare provizorie, cu îndeplinirea standardelor de calitate stabilite de ARACIS.

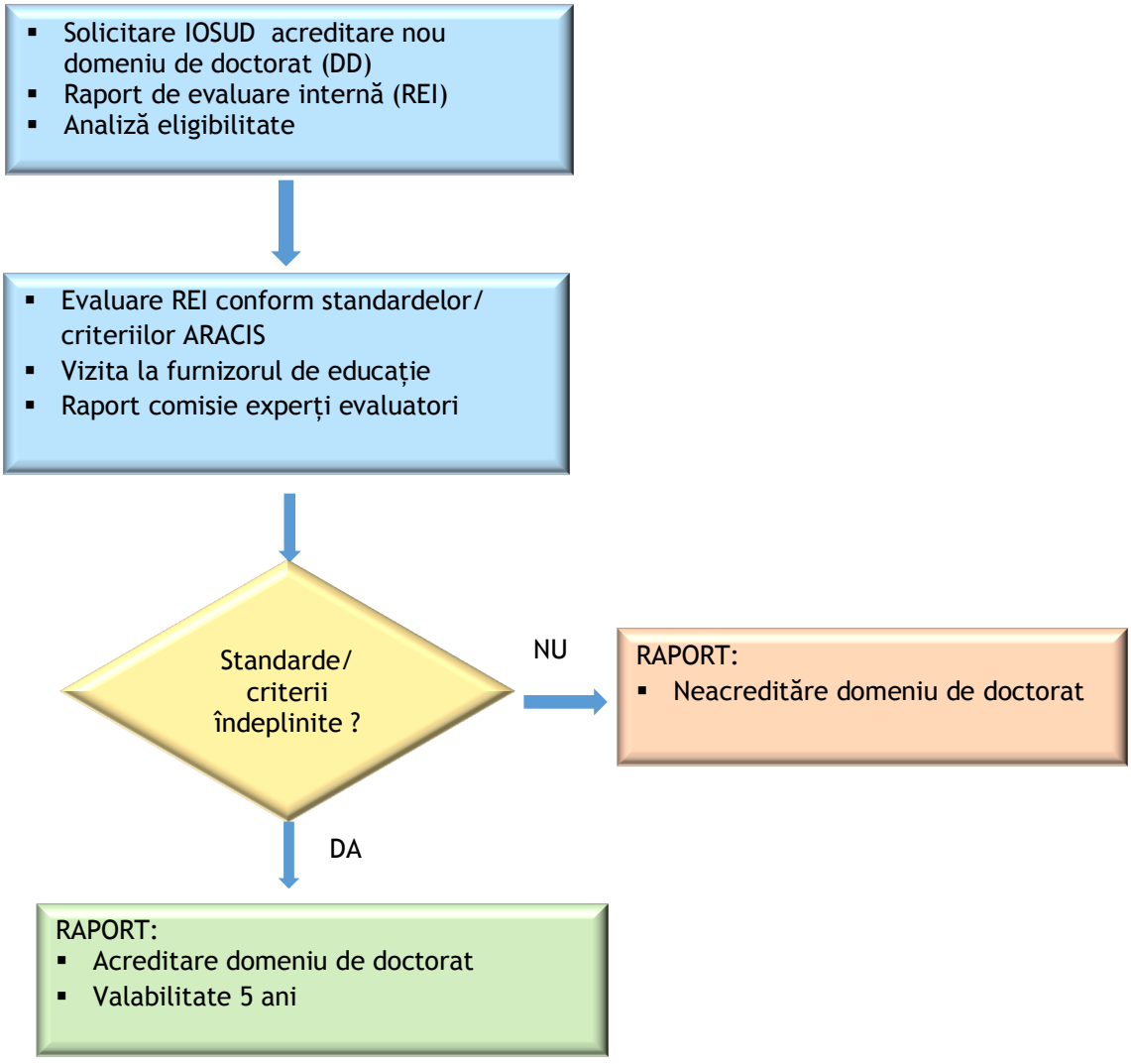

Figura nr. 9 Evaluarea externă în vederea acreditării unui nou domeniu de studii universitare de doctorat într-o IOSUD existentă

4.4.2 Evaluarea periodică a domeniilor de studii universitare de doctorat/școlilor de doctorat

Într-o formă sintetică, schema logică privind procesul de evaluare periodică a domeniilor de studii universitare de doctorat se prezintă astfel:

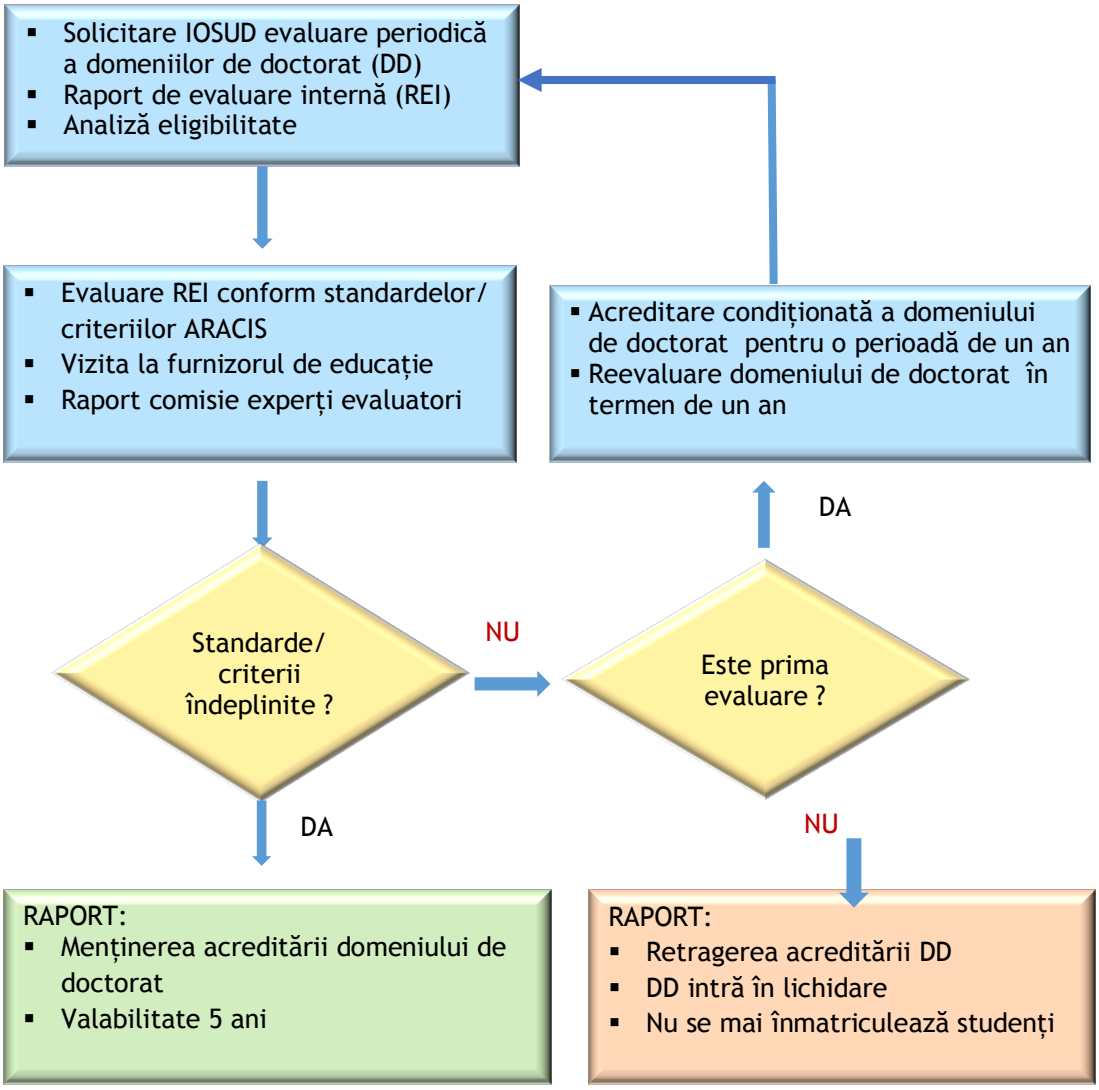

Figura nr. 10 Evaluarea periodică a domeniilor de studii universitare de doctorat

Într-o formă sintetică, schema logică privind procesul de evaluare periodică a școlilor doctorale se prezintă astfel:

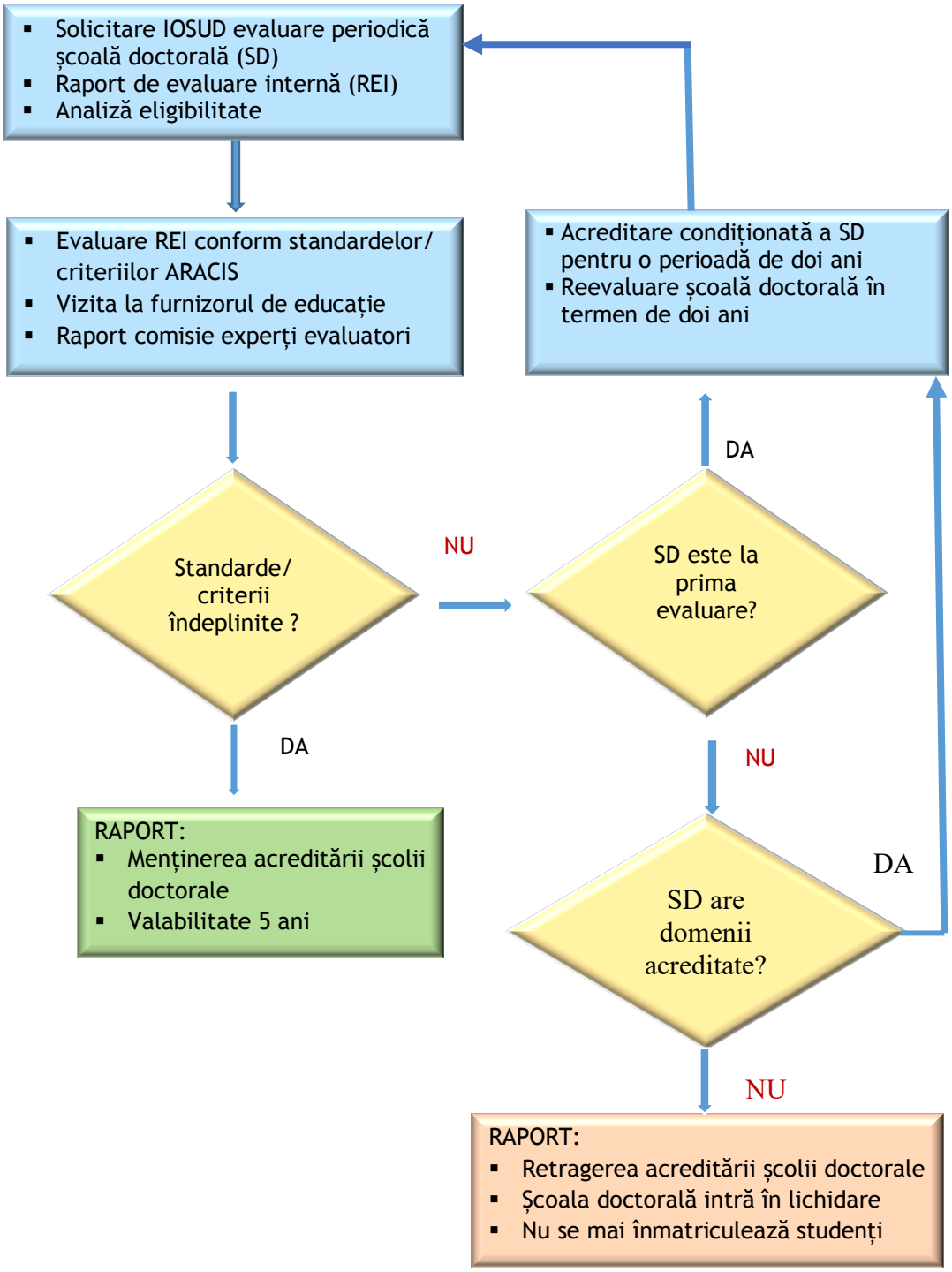

Figura nr. 11 Evaluarea periodică a școlilor doctorale

4.5 Evaluarea externă a Programele de formare psihopedagogică

Programele de formare psihopedagogică sunt acreditate și evaluate periodic de Ministerul Educației, prin intermediul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate, înregistrată în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR).

Acreditarea și evaluarea periodică a programelor de formare psihopedagogică se realizează distinct pentru fiecare limbă de predare, pentru fiecare locație geografică în care se desfășoară și pentru numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați, propus de către agențiile de evaluare a calității care au evaluat fiecare program de formare psihopedagogică, cu asigurarea practicii pedagogice de specialitate în unități în care procesul de învățământ se desfășoară în aceeași limbă, pe bază de acorduri-cadru încheiate între unitățile/instituțiile de învățământ care asigură formarea inițială și inspectoratele școlare la care sunt arondate unitățile de învățământ.

Într-o formă sintetică schema logică privind procesul de evaluare în vederea acreditării/evaluării periodice a Programelor de Formare Psihopedagogică în vederea Certificării Competențelor pentru profesia didactică se prezintă astfel:

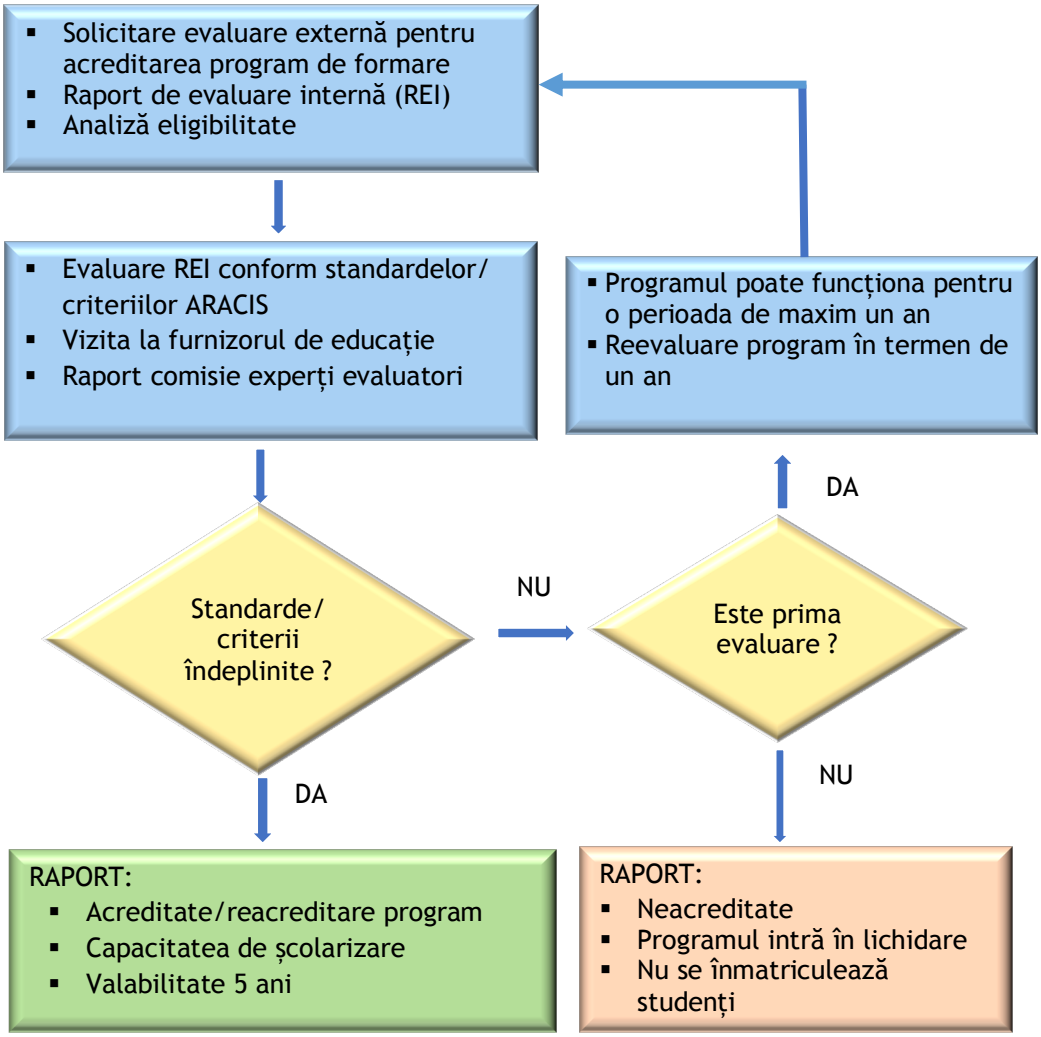

Figura nr. 12 Evaluarea programelor de formare psihopedagogică

4.6 Evaluare externă a Programului pregătitor de limba română pentru cetățenii străini

Anul pregătitor de limba română pentru cetățenii străini este un program de studii universitare cu durata de minimum 28 de săptămâni de activități didactice (60 de credite ECTS).

Precondiție: IIS acreditată.

Evaluarea externă în vederea acreditării programului pregătitor de limba română pentru cetățeni străini se realizează de către ARACIS, în baza Ordinului MECS nr.

6156/2016, cu modificările și completările ulterioare. IIS depune la ARACIS o cerere, menționând și domeniile în care dorește să ofere limbaje de specialitate, așa cum sunt ele menționate în Standardele specifice ale ARACIS.

IIS încheie contractul de evaluare cu ARACIS și depune Raportul de autoevaluare, întocmit în conformitate cu prevederile Ghidului ARACIS. Departamentul de Acreditare al ARACIS desemnează comisia de evaluare care analizează raportul de autoevaluare și verifică prin vizită la instituția solicitantă îndeplinirea standardelor specifice.

Rezultatele verificărilor sunt consemnate de membrii comisiei în *Fișa vizitei care* se discută și se aprobă în Comisia de experți permanenți de specialitate - *Științe umaniste și teologie*. Comisia elaborează *Raportul de evaluare* privind anul pregătitor de Limba Română pentru cetățenii străini (Anexa 2 din ***Ghidul de evaluare externă a programului pregătitor de limba română pentru cetățenii străini***), în care propun acreditarea/menținerea acreditării programului sau, după caz, neacreditarea/retragerea acreditării acestui program.

Departamentul de acreditare al ARACIS analizează și validează raportul, apoi îl propun spre dezbatere și aprobare Consiliului ARACIS.

Consiliul ARACIS elaborează raportul său pe care îl înaintează Ministerului Educației cu propunerea de:

1. acreditare / menținere a acreditării programului pregătitor de limba română pentru cetățenii străini, precum și numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați, sau după caz,
2. neacreditare / retragere a acreditării programului pregătitor de limba română pentru cetățenii străini.

Procesul de evaluare se finalizează de către ARACIS în termen de 6 luni de la data încheierii contractului.

După acreditare, programul este evaluat extern periodic, o dată la 5 ani în vederea menținerii acreditării.

Într-o formă sintetică schema logică privind procesul de evaluare în vederea acreditării/evaluării periodice a Programelor de Pregătire de Limbă Română pentru Străini se prezintă astfel:

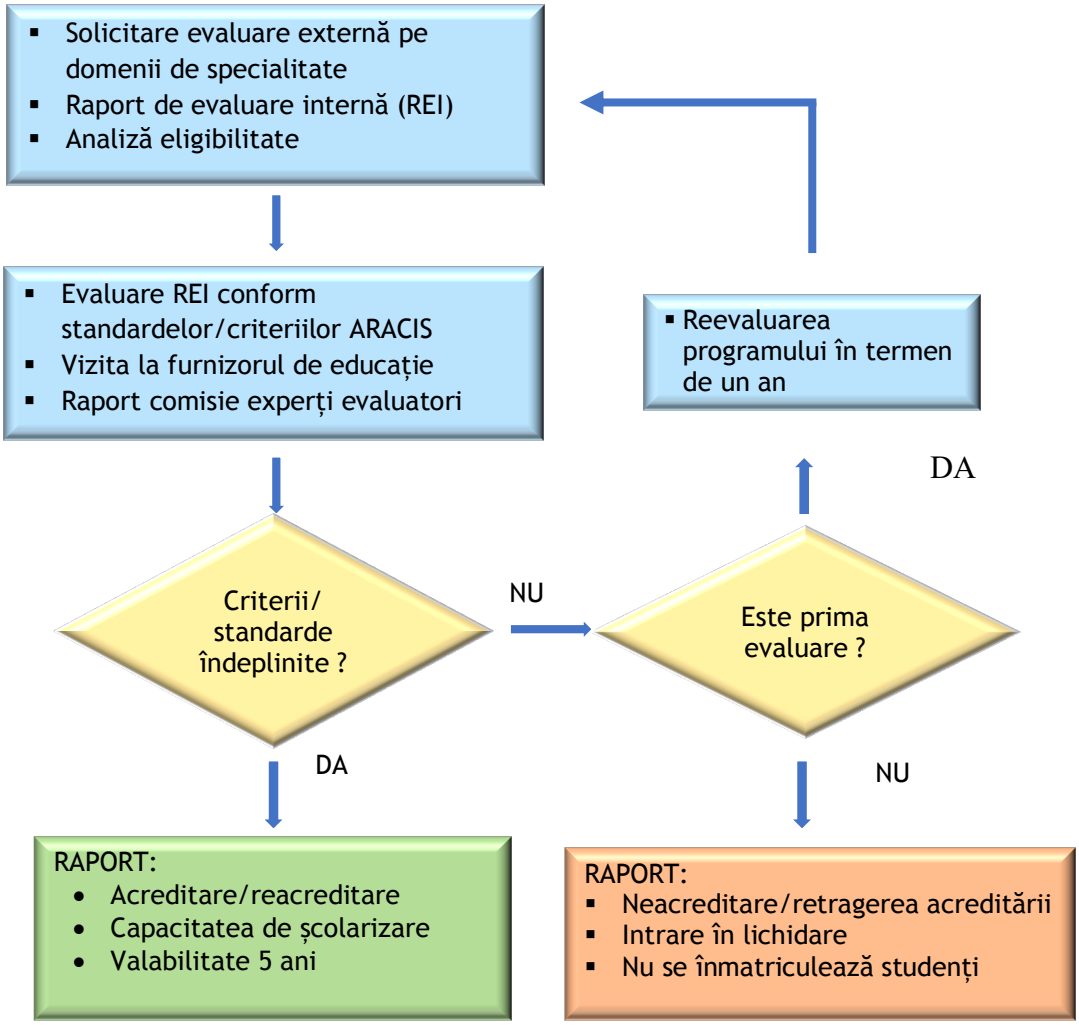

Figura nr. 13 Evaluarea programelor de pregătire de limbă română pentru cetățeni străini

5 Roluri, competențe și atribuții ale MEd și ale ARACIS în procesul de asigurare a calității

Principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România sunt prevăzute la art. 3 din Legea educației naționale nr. 1/2011, denumită în continuare LEN. Unul dintre aceste principii este *principiul calității* - în baza căruia activitățile de învățământ se raportează la standarde de referință și la bune practici naționale și internaționale, aflându-se printre acestea. În plus, în conformitate cu prevederile art. 118(1) din LEN, sistemul național de învățământ superior se bazează și pe *principiul asigurării calității*.

Asigurarea calității educației este realizată, conform OUG nr. 75/2005, printr-un ansamblu de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale de elaborare, planificare și implementare de programe de studiu, prin care se formează încrederea beneficiarilor că organizația furnizoare de educație îndeplinește standardele de calitate. Asigurarea calității exprimă capacitatea unei organizații furnizoare de educație de a oferi programe de educație în conformitate cu standardele anunțate. Aceasta este astfel promovată încât să conducă la îmbunătățirea continuă a calității educației.

Potrivit LEN, asigurarea calității reprezintă:

1. **Atribuție fundamentală a Ministerului Educației**
În acest sens, MEd monitorizează și verifică direct sau prin organismele abilitate în acest sens respectarea reglementărilor privind organizarea și funcționarea învățământului superior, cercetarea universitară, managementul financiar, etica universitară și asigurarea calității în învățământul superior.
2. **O obligație pentru instituțiile de învățământ superior**, denumite în continuare IIS care, în acest sens, au obligația legală de a furniza MEd datele solicitate.

Ministerul Educației conduce, coordonează, direcționează, sprijină și controlează sistemul de învățământ superior. Între Minister și cele peste 100 de instituții de învățământ superior funcționează, potrivit Legii educației nr. 1/2011, un număr de 12 organizații intermediare (*buffer organizations*), care sunt entități înființate prin efectul legii și se află în subordonarea/coordonarea Ministerului sau colaborează cu acesta în procesul de elaborare și implementare a politicilor publice specifice.

Aceste organizații pot fi structurate în două subtipuri majore în funcție de frecvența funcționării și modalitatea de finanțare a activității:

Grupa A: 9 (nouă) „organisme de specialitate" care funcționează ocazional în interiorul Ministerului și sunt eventual susținute financiar direct din bugetul Ministerului. Acestea poartă, de regulă (cu două excepții), titulatura de „consilii", au funcții de consiliere, formulare de recomandări, elaborare de politici, strategii, metodologii specifice domeniului de activitate în vederea avizării și aprobării de către Minister și sunt următoarele:

1. Agenția de Credite și Burse pentru Studenți – ACBS;
2. Colegiul consultativ pentru cercetare-dezvoltare și inovare –CCCDI;
3. Consiliul de etică și management universitar – CEMU;
4. Consiliul Național al Bibliotecilor Universitare – CNBU;
5. Consiliul Național al Cercetării Științifice – CNCS;
6. Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare –CNATDCU;
7. Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării –CNECSDTI;
8. Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior – CNSPIS;
9. Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior – CNFIS.

Grupa B: 3 (trei) organizații administrative permanente, care au personalitate juridică proprie și cu buget propriu, au atribuții de elaborare și implementare de metodologii specifice domeniului de competență, potrivit legislației în vigoare, și care informează periodic Ministerul Educației asupra rezultatelor activității desfășurate și formulează recomandări de politici spre a fi aplicate în sistemul de învățământ superior după aprobarea lor prin hotărâri de guvern sau prin ordine de ministru și sunt următoarele:

1. Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - ARACIS;
2. Autoritatea Națională pentru Calificări – ANC ;
3. Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării - UEFISCDI.

Astfel, conform LEN, pentru îndeplinirea atribuților specifice în acest domeniu, MEd colaborează cu:

a. ARACIS;
b. Alte agenții înscrise în EQAR;
c. CNCS;
d. CNATDCU;
e. CEMU;
f. Alte organisme cu competențe în domeniu, conform legislației în vigoare.

Metodologia cu privire la asigurarea calității în educație cuprinde următoarele componente, potrivit art. 8 din OUG nr. 75/2005:

a) *Criterii*. Criteriul se referă la un aspect fundamental de organizare și funcționare a unei organizații furnizoare de educație.
b) *Standarde și standarde de referință*. Standardul reprezintă descrierea cerințelor formulate în termen de reguli sau rezultate, care definesc nivelul minim obligatoriu de realizare a unei activități în educație. Standardul de referință reprezintă descrierea cerințelor care definesc un nivel optimal de realizare a unei activități de către o organizație furnizoare de educație, pe baza bunelor practici existente la nivel național, european sau mondial.
c) *Indicatori de performanță*. Indicatorul de performanță reprezintă un instrument de măsurare a gradului de realizare a unei activități desfășurate de o organizație furnizoare de educație prin raportare la standarde, respectiv la standarde de referință.
d) *Calificări*. Calificarea este rezultatul învățării obținut prin parcurgerea și finalizarea unui program de studii profesionale sau universitare.

Asigurarea calității presupune procesul de **evaluare a universităților** care, potrivit legii, se realizează în scopul:

a) autorizării provizorii și acreditării. Evaluarea în scopul autorizării provizorii și acreditării se realizează de către ARACIS sau de altă agenție înscrisă în EQAR și are loc potrivit legii și standardelor internaționale în domeniu;

b) ierarhizării programelor de studii și clasificării universităților. În conformitate cu art. 193 alin. (4) din LEN, există trei categorii de universități, și anume: universități centrate pe educație, universități de educație și cercetare științifică sau universități de educație și creație artistică și universități de cercetare avansată și educație. Evaluarea se realizează, în conformitate cu art. 193, alin. (5), de către „un consorțiu format din: ARACIS, incluzând reprezentanți ai studenților, CNCS, CNATDCU și un organism internațional cu competențe în domeniul ierarhizării și clasificării instituțiilor de învățământ selectat pe bază de concurs”.

5.1 Rolul instituțiilor și al organismelor cu atribuții în asigurarea calității

Organismele care asigură și pot furniza date în procesul de clasificare și ierarhizare sunt:

1. Agenția de Credite și Burse pentru Studenți – ACBS;
2. Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - ARACIS;
3. Autoritatea Națională pentru Calificări – ANC;
4. Colegiul consultativ pentru cercetare-dezvoltare și inovare – CCCDI;
5. Consiliul de etică și management universitar – CEMU;
6. Consiliul Național al Bibliotecilor Universitare – CNBU;

7. Consiliul Național al Cercetării Științifice – CNCS;
8. Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare –CNATDCU;
9. Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării –CNECSDTI;
10. Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior – CNSPIS;
11. Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior – CNFIS;
12. Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării – UEFISCDI;
13. Instituțiile de învățământ superior –IIS;
14. Studenții (Organizații studențești legal constituite).

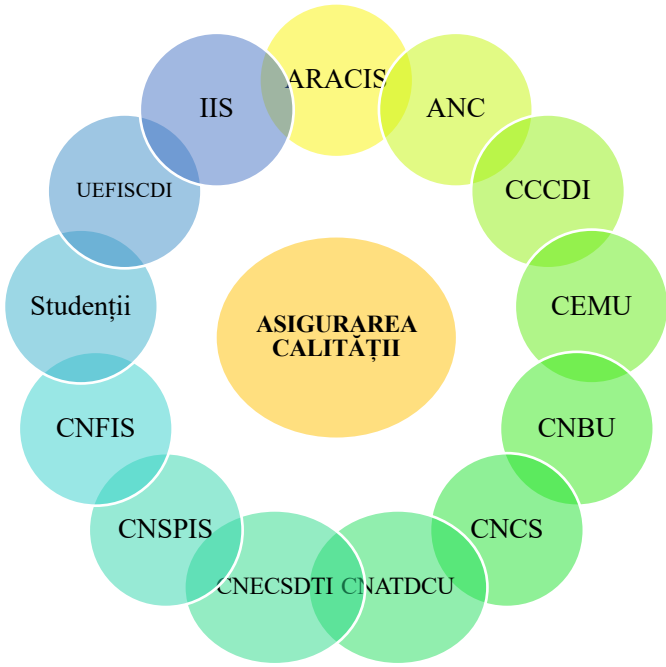

Figura nr. 14 Instituții și organisme cu atribuții în asigurarea calității

5.1.1 Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - ARACIS

ARACIS are următoarele atribuții în domeniul acreditării - art. 17 din OUG nr. 75/2005:

a) elaborează și actualizează periodic metodologia și standardele de acreditare pentru diferitele tipuri de programe și furnizori de învățământ superior, care se avizează de MEd și se aprobă prin HG;
b) evaluează în temeiul standardelor și al metodologiei aprobate prin HG, la

cerere sau din proprie inițiativă, și propune autorizarea, respectiv acreditarea furnizorilor de învățământ superior și a programelor lor de studii.

Pe baza rapoartelor de acreditare, MEd elaborează actele normative pentru înființarea de structuri de învățământ superior, respectiv HG sau OME.

Atribuții:

1) Elaborează și actualizează periodic metodologia și standardele pentru diferitele tipuri de programe și furnizori de învățământ superior, care se avizează de MEd și se aprobă prin hotărâre a Guvernului;
2) Evaluează în temeiul standardelor și al metodologiei aprobate prin hotărâri ale Guvernului, la cerere sau din proprie inițiativă, și propune autorizarea, respectiv acreditarea furnizorilor de învățământ superior și a programelor de studii. Pe baza rapoartelor de acreditare, MEd elaborează actele normative pentru înființarea de structuri de învățământ superior;
3) Formulează și revizuiește periodic, pe baza bunelor practici, standarde naționale de referință și indicatorii de performanță pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul superior;
4) Colaborează cu MEd și cu ARACIP în elaborarea și promovarea de politici și strategii de acțiune, pentru creșterea calității educației în România;
5) Organizează anual consultări cu instituțiile de învățământ superior pentru a stabili prioritățile asigurării calității;
6) Elaborează și face publice propriile proceduri de evaluare externă a calității educației;
7) Încheie, cu instituții de învățământ din țară și din străinătate, contracte de prestări de servicii pentru evaluarea externă a calității programelor și furnizorilor de programe de educație specifice învățământului superior, precum și pentru evaluarea interinstituțională a programelor similare;
8) Efectuează evaluarea calității unor programe și instituții de învățământ superior, la solicitarea Ministerului Educației . Condițiile privind realizarea activității de evaluare se stabilesc prin contract;
9) Face publice rezultatele evaluărilor externe;
10) Publică manuale, ghiduri, lucrări de sinteză a bunelor practici de evaluare și asigurare a calității;
11) Elaborează periodic, la fiecare trei ani, analize de sistem asupra calității învățământului superior din România;
12) Colaborează cu agenții similare din alte țări pentru dezvoltarea și aplicarea de măsuri eficiente de îmbunătățire a calității programelor de învățământ superior;
13) Elaborează Codul de etică profesională a experților ARACIS;
14) Publică anual un raport privind propria activitate;
15) Elaborează, o dată la trei ani, rapoarte de autoevaluare a calității propriei activități, în vederea pregătirii evaluării externe de către agenții similare din alte țări.

Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior – ARACIS
instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică și cu buget propriu de venituri și cheltuieli

Baza legală: ARACIS își desfășoară activitatea în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației cu modificările și completările ulterioare aprobată prin Legea 87/2006, cu Legea Educației Naționale (LEN) nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare și cu alte reglementări în domeniu stabilite prin Ordonanțe de urgență și Hotărâri ale Guvernului României, Ordine ale Ministrului educației și altele

Misiunea ARACIS este de a efectua evaluarea externă a calității educației oferită de instituțiile de învățământ superior și de toate organizațiile furnizoare de educație care operează pe teritoriul României, precum și de organizațiile românești furnizoare de educație, care funcționează legal pe teritoriul altor state, potrivit reglementărilor legale în vigoare în România precum și la cererea instituțiilor de învățământ superior din străinătate.

ACREDITARE

a) elaborează periodic metodologia și standardele de acreditare pentru programe de studii și furnizori de învățământ superior;
b) evaluează și propune autorizarea, respectiv acreditarea furnizorilor de învățământ superior și a programelor lor de studii.

ASIGURAREA CALITĂȚII

a) formulează și revizuiește standardele naționale de referință și indicatorii de performanță pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul superior;
b) colaborează cu Ministerul Educației în elaborarea și promovarea de politici și strategii de acțiune, pentru creșterea calității educației în România;
c) organizează anual consultări cu instituțiile de învățământ superior pentru a stabili prioritățile asigurării calității;
d) elaborează și face publice propriile proceduri de evaluare externă a calității educației;
e) efectuează evaluarea calității programelor de studii și instituțiilor de învățământ superior, la solicitarea Ministerului Educației, și face publice rezultatele evaluărilor externe;
f) publică manuale, ghiduri, lucrări de sinteză a bunelor practici de evaluare și asigurare a calității;
g) elaborează periodic, analize de sistem asupra calității învățământului superior din România.

Figura nr. 15 Rolul ARACIS în asigurarea calității

5.1.2 Agenția de Credite și Burse pentru Studenți - ACBS

Prin HG nr. 1402/2009, cu modificările ulterioare, s-a înființat AGENȚIA DE CREDITE ȘI BURSE DE STUDII, prin reorganizarea Centrului Național pentru Burse de Studii în Străinătate (fost Oficiul Național al Burselor de Studii în Străinătate), organ de specialitate al administrației publice centrale, instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Educației.

Misiunea AGENȚIEI DE CREDITE ȘI BURSE DE STUDII o constituie:

1. asigurarea accesului cetățenilor români la studii în străinătate, în vederea formării și specializării acestora;
2. asigurarea managementului sistemului de creditare pentru studenții din instituțiile de învățământ superior de stat și particular acreditate, care urmează studii universitare de licență și studii universitare de masterat la IF;
3. accesul elevilor, studenților, al absolvenților instituțiilor de învățământ acreditate, al personalului didactic titular în învățământ și al altor categorii de beneficiari la bursele de studii oferite Ministerului Educației de Guvernul României, de autorități publice, fundații, donatori – persoane fizice sau juridice -, de diferite state în cadrul acordurilor bilaterale de colaborare sau în mod unilateral, precum și la bursele provenite din programe guvernamentale și internaționale;
4. aplicarea optimă a valorilor și politicilor educaționale naționale și europene.

Statul român acordă anual, prin hotărâre a Guvernului, un număr de burse pentru școlarizarea studenților străini. Aceste burse sunt atribuite doar acelor universități și programe de studii care îndeplinesc cele mai ridicate standarde de calitate, indiferent dacă sunt de stat sau particulare – art. 206 alin. (1) din LEN.

5.1.3 Autoritatea Națională pentru Calificări - ANC

ANC are, printre atribuții, pe cea de a asigura compatibilitatea sistemului național al calificărilor cu celelalte sisteme de calificări existente la nivel european și internațional, potrivit HG nr. 556/2011; de asemenea, ANC sprijină instituțiile de învățământ superior în organizarea de programe de studii de formare și dezvoltare profesională continuă.

ANC emite o decizie și eliberează instituției inițiatoare o adeverință de validare a calificării propuse necesară solicitării acreditării/autorizării de către instituție a programului de studii la ARACIS sau o altă agenție recunoscută EQAR; validarea calificării înseamnă automat și înregistrarea ei în baza de date a ANC, dar fără înscriere în RNCIS. În vederea înscrierii în RNCIS, instituția inițiatoare transmite la ANC dovada acreditării/autorizării obținută de la ARACIS sau de la o altă agenție recunoscută EQAR.

Conform art. 341 alin.(1) Cadrul național al calificărilor este un instrument pentru

clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii care corespund unor niveluri specifice de învățare atinse, al cărui scop este integrarea și coordonarea subsistemelor naționale de calificări și îmbunătățirea transparenței, accesului, progresului și calității calificărilor în raport cu piața muncii și societatea civilă (*HG nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor*).

5.1.4 Colegiul consultativ pentru cercetare-dezvoltare și inovare - CCCDI

CCCDI are misiunea de a asigura, la nivel național, suportul științific specializat în elaborarea politicilor și strategiilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, denumit în continuare domeniul CDI, și de a sprijini MCI în coordonarea, evaluarea și monitorizarea activităților de cercetare științifică din România, în conformitate cu Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020, respectiv 2021-2027, denumită în continuare SNCDI.

În vederea îndeplinirii misiunii sale, CCCDI are următoarele atribuții:
a) elaborarea de rapoarte cuprinzând studii și recomandări privind problemele specifice sistemului național de cercetare- dezvoltare și inovare, denumit în continuare sistemul CDI, cum ar fi:
- a.1) analiza stadiului și tendințelor, pe plan național și mondial, în domeniul CDI;
- a.2) consultanță pentru elaborarea Planului național de cercetare dezvoltare și inovare 2015-2020 și 2021-2027, denumit în continuare PNCDI, și pentru procesul de analiză periodică a desfășurării și a stadiului de îndeplinire a obiectivelor PNCDI;
- a.3) identificarea vulnerabilităților sistemului CDI;
- a.4) evidențierea zonelor cu potențial de dezvoltare și de impact socioeconomic pentru domeniul CDI;
- a.5) analiza oportunității reglementărilor/actelor normative existente în domeniul CDI și propunerea unor noi proiecte de acte normative;

b) coordonarea științifică a programelor/subprogramelor atribuite prin act administrativ de către MCI, având în vedere următoarele acțiuni:
- b.1) propune instrumente de finanțare necesare atingerii scopului și obiectivelor programelor, definește obiectivele specifice fiecărui instrument de finanțare, indicatorii de performanță asociați și standardele de calitate;
- b.2) avizează pachetele de informații care se aprobă de MCI;
- b.3) elaborează criteriile de evaluare a propunerilor de proiecte, criteriile de selecție a corpului de evaluatori pentru competițiile de proiecte și validează registrul evaluatorilor constituit în acest scop;
- b.4) asistă conducătorii de programe în procesul de negociere a contractelor pentru proiectele propuse spre finanțare, prin desemnarea unui observator;
- b.5) coordonează elaborarea procedurilor, propuse de conducătorii de programe PNCDI, pentru monitorizarea științifică a proiectelor finanțate

în cadrul programelor, pentru evaluarea îndeplinirii indicatorilor de performanță contractați, inclusiv pentru identificarea și certificarea situațiilor care intră sub incidența riscului cercetării;

c) elaborarea rapoartelor de analiză asupra oportunității și necesității participării României la programele-cadru și inițiative paneuropene;

d) evaluarea cererilor de autorizare a organizațiilor de cercetare-dezvoltare în vederea aplicării Directivei 2005/71/CE a Consiliului din 12 octombrie 2005 referitoare la "viza științifică", făcând propuneri de aprobare/refuzare a autorizării acestora, conform prevederilor legale;

e) evaluarea propunerilor pentru următoarele acțiuni:

e.1) organizarea și participarea la manifestări științifice interne și internaționale;

e.2) susținerea literaturii tehnico-științifice;

e.3) alocarea de fonduri de la bugetul de stat pentru investiții ale institutelor naționale de cercetare-dezvoltare din coordonarea MCI.

5.1.5 Consiliul de etică și management universitar - CEMU

Misiunea Consiliul de Etică și Management Universitar este de a promova cultura eticii și integrității în universitățile din România și de a determina și sprijini universitățile să elaboreze și să pună în practică, în mod organizat, transparent și eficient, politicile de etică și de integritate universitară, în conformitate cu prevederile legale.

5.1.6 Consiliul Național al Bibliotecilor Universitare – CNBU

Consiliul National al Bibliotecilor Universitare (CNBU) este un organism consultativ la nivel national, care își desfașoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr.1/2011.

CNBU are în atributii elaborarea strategiei de dezvoltare, evaluare periodică și coordonarea sistemului de biblioteci din învățământul superior.

5.1.7 Consiliul Național al Cercetării Științifice – CNCS

CNCS are printre atribuțiile principale potrivit art. 219 alin. 3 lit.a) pe cea de a stabili standardele, criteriile și indicatorii de calitate pentru cercetarea științifică, aprobate prin ordin al ministrului educației.

Atribuțiile:

a. stabilește standardele, criteriile și indicatorii de calitate pentru cercetarea științifică, aprobate prin ordin al ministrului educației naționale;
b. auditează periodic, la solicitarea MEd sau din proprie inițiativă, cercetarea științifică universitară ori din unitățile de cercetare-dezvoltare;
c. prezintă anual MEd un raport privind starea cercetării științifice în institutele naționale de cercetare-dezvoltare, în instituțiile de învățământ

superior și în institutele Academiei Române și performanțele acestora. Raportul este public și va fi afișat pe site-ul CNCS;

d. contribuie la evaluarea calității cercetării studiilor universitare de doctorat, în conformitate cu art. 158 alin. (4^2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

5.1.8 Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare -CNATDCU

CNATDCU are printre atribuții – art. 219 alin. (1) din LEN:

a) Elaborează/stabilește indicatori specifici resursei umane pentru activitățile didactice și de cercetare din învățământul superior pe domenii;

b) prezintă un raport anual Ministerului Educației privind resursa umană pentru activitățile didactice și de cercetare din învățământul superior, în baza unor indicatori specifici. Acest raport este public.

CNATDCU are, în principal, următoarele atribuții:

a) numește comisiile care evaluează tezele de abilitare, evaluează dosarul de abilitare și propune ministrului educației acordarea sau neacordarea atestatului de abilitare, în conformitate cu prevederile art. 300 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare;

b) evaluează dosarul de acordare a titlului de doctor și propune ministrului educației acordarea sau neacordarea titlului de doctor, în conformitate cu prevederile art.168 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare;

c) analizează și decide asupra sesizărilor nerespectării standardelor de etică profesională, inclusiv existența plagiatului, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare;

d) evaluează dosarele de concurs pentru acordarea gradelor profesionale de cercetător științific gradele I și II, denumite în continuare CS I și CS II, confirmă sau infirmă motivat rezultatele concursurilor și propune ministrului educației acordarea sau neacordarea acestor grade profesionale, în conformitate cu prevederile art. 17 din Legea nr. 319/2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, cu completările ulterioare;

e) propune metodologia de evaluare periodică a conducătorilor de doctorat și realizează această evaluare în conformitate cu prevederile art. 170 alin. (4) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
f) prezintă MEd un raport anual privind resursa umană pentru activitățile didactice și de cercetare din învățământul superior, în baza unor indicatori specifici, în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
g) propune un set de standarde minimale necesare și obligatorii pentru participarea la concursurile pentru ocuparea funcțiilor didactice universitare de conferențiar universitar, respectiv profesor universitar și pentru acordarea gradelor profesionale de CS II și CS I; aceste standarde se aprobă prin ordin al ministrului educației, conform art. 219 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
h) propune un set de standarde minimale necesare și obligatorii pentru conferirea calității de conducător de doctorat și a atestatului de abilitare, standarde care se aprobă prin ordin al ministrului educației, conform art. 219 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
i) propune Metodologia-cadru de concurs pentru ocuparea posturilor vacante în universități, care se stabilește prin hotărâre a Guvernului, conform art. 295 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
j) evaluează și formulează propuneri în vederea emiterii unui ordin de către ministrul educației în legătură cu acordarea indemnizației de merit, în conformitate cu prevederile Legii nr. 118/2002 pentru instituirea indemnizației de merit, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 859/2003 privind aprobarea Normelor de aplicare a Legii nr. 118/2002 pentru instituirea indemnizației de merit și a Regulamentului de funcționare a Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit, cu modificările și completările ulterioare;
k) propune standarde specifice domeniului pentru tezele de doctorat;
l) propune ghiduri privind elaborarea tezelor de doctorat și a tezelor de abilitare;
m) analizează și propune armonizarea domeniilor CNATDCU cu domeniile educaționale ISCED-F13 (clasificare standard internațională a educației);
n) are alte atribuții stabilite prin ordin al ministrului educației, în condițiile legii.

5.1.9 Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării -CNECSDTI

Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, organism consultativ, fără personalitate juridică, a fost înființat, prin

Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, **pe lângă autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare**, în vederea coordonării și monitorizării aplicării normelor de conduită morală și profesională în activitățile de cercetare-dezvoltare.

5.1.10 Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior - CNSPIS

Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior are ca atribuții principale elaborarea și actualizarea permanentă a indicatorilor de monitorizare a învățământului superior și prognoza evoluției acestuia în raport cu dinamica pieței muncii. Acest consiliu publică anual datele corespunzătoare acestor indicatori (art. 218 alin.1).

5.1.11 Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior - CNFIS

CNFIS are printre atribuții principale– art. 219 alin. (2) din LEN:

a) verifică periodic, la solicitarea Ministerului Educației sau din proprie inițiativă, realizarea proiectelor de dezvoltare instituțională și eficiența gestionării fondurilor publice de către universități și face propuneri pentru finanțarea complementară a universităților pe bază de proiecte instituționale;
b) prezintă anual Ministerului Educației un raport privind starea finanțării învățământului superior și măsurile de optimizare ce se impun. Acest raport este public.

Atribuții generale:

1. propune MEd metodologia de finanțare a universităților, potrivit art. 219 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
2. propune MEd alocarea, pe bază de contract, a sumelor pentru finanțarea de bază, finanțarea complementară și finanțarea suplimentară, realizarea de obiective de investiții, alocarea pe bază competițională a fondurilor pentru dezvoltare instituțională, alocarea pe bază competițională a fondurilor pentru incluziune, burse și protecția socială a studenților, potrivit art. 223 alin. (2) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
3. stabilește anual costul mediu per student echivalent, pe cicluri de studii, pe domenii de studii și pe limbă de predare, potrivit art. 219 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
4. elaborează anual, pe baza metodologiei de finanțare a universităților, procedurile de finanțare de bază a universităților prin granturi de studii calculate pe baza costurilor medii și le propune spre aprobare MEd.

Atribuții specifice privind finanțarea învățământului superior din România:

1. Propune Metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a învățământului superior, stabilește costul

mediu per student echivalent pe cicluri și domenii de studii și pe limbă de predare;
2. Metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea complementară și a fondului pentru dezvoltarea instituțională, verifică periodic, la solicitarea Ministerului Educației Naționale sau din proprie inițiativă, realizarea proiectelor de dezvoltare instituțională și eficiența gestionării fondurilor publice de către universități;
3. Propune repartizarea lunară pe universități a deschiderilor pentru finanțarea insituțională și a alocației de transport pentru studenți;
4. Formulează propuneri privind fundamentarea grantului anual pentru doctorat, propuneri privind alocarea fondului de rezervă, propune anual cuamtumul minim al burselor sociale pentru susținerea financiară a studenților cu venituri reduse;
5. Formulează propuneri privind repartizarea cifrelor de școlarizare prin alocarea de granturi de studii finanțate de la buget pentru universitățile de stat;
6. Realizează procedura de colectare și analiză a datelor statistice privind studenții;
7. Formulează propuneri privind formatul standard de structurare a datelor statistice transmise de către universități;
8. Propune ministerului domeniile de studii prioritare, care asigură dezvoltarea sustenabilă și competitivă a societății;
9. Formulează către MEd propuneri menite să sprijine absorția de fonduri europene la nivelul organismelor, programelor și proiectelor din subordinea ministerului;
10. Propune MEd regulamentul de alocare a codului matricol individual, precum și conținutul informațiilor care vor fi scrise în Registrul matricol unic al universităților din România;
11. Prezintă MEd un raport public anual, privind starea finanțării învățământului superior și măsurile de optimizare ce se impun;
12. Colaborează cu CNSPIS, ARACIS, CNATDCU, ANC la elaborarea diverșilor indicatori statistici de referință, care să permită monitorizarea la nivel național a funcționării sistemului de învățământ superior.

În activitatea sa, CNFIS va promova următoarele principii:
- principiul autonomiei universitare;
- principiul responsabilității publice;
- principiul eficienței manageriale și financiare;
- principiul transparenței;
- principiul echității;
- principiul asigurării calității.

5.1.12 Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării - UEFISCDI

Printre atribuțiile UEFISCDI se află și aceea de a asista CNFIS, CNCSIS și alte consilii din subordinea MEd în aplicarea politicilor elaborate de MEd, pe baza propunerilor consiliilor, de unde rezultă că inclusiv în ceea ce privește politica de asigurare a calității.

În conformitate cu H.G nr. 24/2020, MEd îndeplinește printre funcțiile specifice pe cea de administrare, prin care alocă, monitorizează și evaluează utilizarea resurselor pentru implementarea politicilor în domeniile sale de activitate.

MEd asigură finanțarea de bază pentru universitățile de stat, prin granturi de studii calculate pe baza costului mediu per student echivalent, per domeniu, per cicluri de studiu și per limbă de predare.

Granturile de studii vor fi alocate prioritar spre acele domenii care asigură dezvoltarea sustenabilă și competitivă a societății, iar în interiorul domeniului, prioritar, celor mai bine plasate programe în ierarhia calității acestora, numărul de granturi de studii alocate unui program variind în funcție de poziția programului în această ierarhie.

În acest sens, UEFISCDI are printre atribuțiile legale pe cea de a întocmi documentația pentru alocarea resurselor financiare de la bugetul de stat și din alte venituri pentru finanțarea învățământului superior și a cercetării științifice, dezvoltării și inovării, în conformitate cu deciziile consiliilor din subordinea MEd, pe baza legislației în vigoare.

5.1.13 Rolul universităților în asigurarea calității

Universitățile trebuie să respecte principiul răspunderii publice care le obligă, printre altele, să aplice și să se supună reglementărilor în vigoare referitoare la asigurarea și evaluarea calității în învățământul superior - art. 124 alin. (2) lit. b) din LEN.

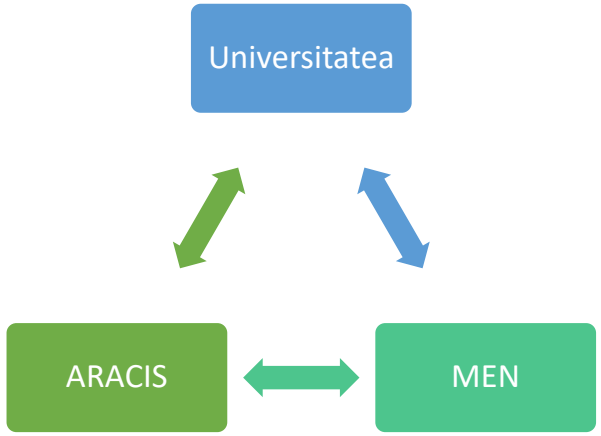

Figura nr 16 Interacțiunea entităților în asigurarea calității

Universitățile trebuie să furnizeze MEd datele solicitate privind asigurarea calității. Refuzul sau raportarea falsă încalcă principiul răspunderii publice și duce la sancțiunile prevăzute de lege potrivit art. 192 (2) din LEN.

5.1.13.1 Rolul persoanelor care îndeplinesc funcții de conducere din cadrul universităților

Funcțiile de conducere din cadrul IIS conform LEN:

a) rectorul, prorectorii, directorul general administrativ, directorul general adjunct administrativ, la nivelul universității;
b) decanul, prodecanii, la nivelul facultății;
c) directorul de departament, la nivelul departamentului.

Printre activitățile derulate de acestea, conform art. 207 alin.3 lit. b din LEN, se află *„ organizarea derulării programelor de studii al căror element central este asigurarea calității în scopul dezvoltării personale, al inserției profesionale a individului și a satisfacerii nevoii de competență a mediului socioeconomic„.*

Rectorul universității are obligația să prezinte anual, cel târziu până în prima zi lucrătoare a lunii aprilie a fiecărui an, un raport privind starea universității - art. 130 alin. 2 din LEN. Acest raport include cel puțin:

a) situația financiară a universității, pe surse de finanțare și tipuri de cheltuieli/
b) situația asigurării calității activităților din cadrul universității

Raportul anual al rectorului este o componentă a răspunderii publice și constituie o condiție fundamentală pentru accesul la finanțările din bugetul public.

Directorul de departament răspunde de planurile de învățământ, de statele de funcții, de managementul cercetării și al calității și de managementul financiar al departamentului - art. 213 alin. 11 din LEN.

5.1.13.2 Rolul structurilor de conducere din cadrul universităților

Senatul universitar elaborează și aprobă Codul de asigurare a calității și Codul de etică și deontologie profesională universitară – art. 213 alin. (2) lit. f) din LEN.

Senatul universitar, în baza autonomiei universitare, poate mări, prin regulament, norma didactică săptămânală minimă, cu respectarea standardelor de asigurare a calității, fără a depăși limita maximă prevăzută de lege.

Senatul universitar, la propunerea rectorului, pe baza evaluării interne, poate dispune reorganizarea sau desființarea departamentelor ori institutelor neperformante, fără a prejudicia studenții.
Senatul universitar stabilește comisii de specialitate prin care controlează activitatea conducerii executive a instituției de învățământ superior și a consiliului de administrație.

Senatul universitar aprobă curricula programelor de studii universitare care trebuie stabilită astfel, încât să maximizeze șansele obținerii calificării dorite de către studenți.
Instituțiile de învățământ superior elaborează, în baza autonomiei universitare și cu asumarea răspunderii publice, propria metodologie a derulării activităților desfășurate în universitate în sistem online, aprobată de senatul universitar
Senatul universitar aprobă numărul minim de credite necesar promovării anului universitar.

În plus, instituțiile de învățământ superior trebuie să aibă metodologii de examinare aprobate de senatul universitar, care au în vedere asigurarea calității și respectarea prevederilor Codului de etică și deontologie universitară - art. 144 alin. (2) din LEN.

În ceea ce privește concursurile pentru ocuparea posturilor didactice, LEN a prevăzut că Metodologia-cadru de concurs pentru ocuparea posturilor vacante va fi stabilită prin H.G, inițiată de MEd, la propunerea CNATDCU – art. 295. Metodologia va stabili, pentru fiecare titlu sau funcție didactică, cerințele minime pentru prezentarea la concurs, cu referire la standardele minimale stabilite conform art. 219 alin. (1) lit. a) din LEN, modul de organizare și de desfășurare a concursului, de soluționare a contestațiilor, conflictele de interese și incompatibilitățile, în vederea asigurării calității, a respectării eticii universitare și a legislației în vigoare.

Directorii departamentelor, decanii facultăților și rectorul răspund în fața senatului universitar pentru buna desfășurare a concursurilor de ocupare a posturilor, în condițiile respectării normelor de calitate, de etică universitară și a legislației în vigoare. În condițiile constatării unor nereguli, senatul universitar poate aplica sancțiuni specificate în metodologia proprie, mergând până la demiterea decanilor sau a rectorului – art. 298 alin. (1) – (2).

Evaluarea calității cadrelor didactice presupune: - art. 308
- metodologie aprobată și aplicată de către senatul universitar;
- fișa de post;
- evaluarea de către studenți.

Consiliul facultății controlează activitatea decanului și aprobă rapoartele anuale ale acestuia privind starea generală a facultății, asigurarea calității și respectarea eticii universitare la nivelul facultății;- art. 213 alin. (10) lit.c) din LEN.

5.1.14 Rolul studenților în asigurarea calității

Studenții au cel puțin un reprezentant în comisiile de etică, de cazări, de asigurare a calității, precum și în alte comisii cu caracter social- art. 213 alin. 14 din LEN.

Asigurarea parteneriatului cu studenții.
Studenții sunt parteneri cu drepturi depline în procesul de asigurare a calității și beneficiari (art. 192 alin. (4) LEN).
Potrivit art. 118 alin. (1) lit. h) și l) din LEN, sistemul național de învățământ superior se bazează pe principii precum: h) principiul respectării drepturilor și libertăților studenților și ale personalului academic; j) principiul libertății de mobilitate națională și internațională a studenților, a cadrelor didactice și a cercetătorilor; l) principiul centrării educației pe student.
De asemenea, comunitatea universitară este constituită din studenți, personal didactic și de cercetare și personal didactic și de cercetare auxiliar (art. 127 alin. (1) LEN).
În același sens, art. 199 alin. (1) din LEN, prevede că ”studenții sunt considerați parteneri ai instituțiilor de învățământ superior și membri egali ai comunității academice. În învățământul confesional studenții sunt membri ai comunității academice în calitate de discipoli”.

Anexa la Ordinul ministrului educatiei, cercetarii, tineretului și sportului nr. 3666/2012 privind aprobarea Codului drepturilor și obligațiilor studentului menționează, în art. 8, următoarele: ”Candidații proveniți din medii dezavantajate socioeconomic sau marginalizate din punct de vedere social, inclusiv absolvenți ai liceelor din mediul rural sau din orașe cu mai puțin de 10.000 de locuitori, pot beneficia de un număr de locuri bugetate garantate, în condițiile legii. Asigurarea, pentru această categorie de studenți, a serviciilor gratuite de orientare și consiliere educațională și profesională, a serviciilor de tutorat, precum și urmărirea traseelor educaționale în vederea asigurării integrării lor academice, sociale și culturale în comunitate constituie, împreună cu calitatea acestora, **un criteriu de evaluare a calității universității.”**

5.1.15 Comunitatea universitară

Membrilor comunității universitare le este garantată libertatea academică. În baza acesteia, ei pot exprima liber opinii academice în spațiul universitar și au libertatea de predare, de cercetare și de creație, în conformitate cu criteriile de calitate academică – art. 304 alin. 3 din LEN.

5.2 Platforme cu baze de date existente

Denumirea platformei	Conținut platformă: indicatori
REI-RMU[2]	**Registrul Educațional Integrat (REI)** este o platformă care oferă acces la parcursul educațional și profesional al unei persoane, prin interconectarea sistemelor de gestiune din sectorul educațional - învățământul preuniversitar, învățământul universitar și formarea

[2] https://rei.gov.ro/index.php - **REI-RMU**

Denumirea platformei	Conținut platformă: indicatori
	continuă - printr-o soluție de tip cloud. De asemenea, permite generarea de rapoarte și indicatori statistici care să răspundă cerințelor de benchmarking de la nivel național și internațional. REI integrează și un modul de actualizare și generare a nomenclatoarelor pentru învățământul superior, asigurând unicitatea nomenclatoarelor utilizate la nivelul sistemului educațional (SIIIR, RMU, ARACIS etc.). Platforma contribuie la îmbunătățirea managementului universitar, formularea politicilor publice educaționale, asigurarea standardizării și consistenței datelor privind sistemul de învățământ superior și creșterea nivelului de transparență a informațiilor despre învățământul superior. De asemenea, platforma națională REI asigură administrarea procesului de evaluare a dosarelor de doctorat înaintate CNATDCU în vederea validării tezelor de doctorat și a formulării propunerii de acordare/neacordare a titlului de doctor. Pentru facilitarea schimbului de informații și analiza corelării ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii, REI este interoperabil și cu platforma **SAPM**. Platforma online Registrul Matricol Unic (RMU) se accesează prin intermediu REI și reprezintă un sistem informațional care asigură gestiunea integrată a datelor privind studenții universităților de stat și particulare din România, pentru toți anii universitari și pentru toate ciclurile de studii. RMU sprijină universitățile în procesul de îmbunătățire a managementului universitar.
ANS[3]	Platforma reprezintă un sistem informațional integrat, dezvoltat în manieră modulară, compatibil cu sistemele de colectare a datelor la nivel european, dedicat învățământului superior din Romania, care reunește principalele date statistice cu privire la învățământul superior accesibil tuturor actorilor interesați. În secțiunea "**Date universitate**" se raportează datele generale privind universitățile: 1. Baza materială: amfiteatre, săli de curs și seminar, terenuri de sport 2. Date financiare: bugetul de venituri și cheltuieli 3. Date privind activitatea de cercetare: venituri din cercetare, brevete, proiecte, articole științifice 4. Date privind programele de studii pe domenii fundamentale, pe domenii de ierarhizare, ciclu și formă de învățământ precum numărul total, acreditarea, organizarea în co-tutelă sau valoarea medie a taxei de studiu

[3] **https://date.invatamant-superior.ro/#ss - ANS**

Denumirea platformei	Conținut platformă: indicatori
	5. Capacitatea și cifra de școlarizare pe domenii fundamentale, de ierarhizare și ciclu pe ultimii 5 ani. În secțiunea "**Studenți**" se raportează date privind studenții în funcție de următoarele caracteristici: 6. Locația de desfășurare a cursurilor (locația de baza, in extensii universitare din tara sau străinătate) 7. Cetățenia studenților (Romani, UE/SEE și non –UE/SEE) 8. Domeniul fundamental și domeniile de ierarhizare 9. Ciclul și forma de învățământ (zi/ID/FR/Seral) 10. Limba de predare și forma de finanțare (buget/taxa) 11. Anii de studii La nivel de cetățenie pot fi colectate și date privind mediul de proveniență (urban – rural) și studenții aflați la a doua facultate la nivel general La nivel de ciclu pot fi colectate date privind genul, etnia și statutul de student cu dizabilități sau matur. În secțiunea "**Absolvenți**" se raportează date privind absolvenții în funcție de următoarele caracteristici: 12. Locația de desfășurare a cursurilor (locația de baza sau in extensii universitare din tara sau străinătate) 13. Cetățenia studenților (Romani, UE/SEE și non –UE/SEE) 14. Domeniul fundamental și domeniile de ierarhizare 15. Ciclul și forma de învățământ (zi/ID/FR/Seral) 16. Limba de predare și forma de finanțare (buget/taxa) 17. Tipuri de absolvenți (promoția curentă/ absolvenți ai propriei universități) În secțiunea "**Cadre universitare**" se raportează datele privind personalul universitar: 18. Tipul de personal (didactic/nedidactic/de cercetare) 19. Date generale privind personalul didactic: 20. Numărul de posturi legal constituite 21. Numărul de cadre cu funcții de conducere 22. Cetățenia pentru cadrele didactice titulare și asociate 23. Date privind personalul didactic și asociat: 24. Statutul posturilor (vacant/ocupat de titular/ocupat prin cumul) 25. Genul (per funcție didactică) 26. Personalul didactic cu titlul științific de doctor 27. Personalul didactic cu vârsta mai mică de 41 ani și mai mare de 65 de ani 28. Date privind personalul didactic auxiliar (status posturi și sexul) 29. Date privind personalul nedidactic ce oferă diverse servicii (secretariat/medicale/consiliere)

Denumirea platformei	Conținut platformă: indicatori
	30. Date privind personalul de cercetare În secțiunea "**Politici**" se raportează date privind politicile în funcție de următoarele caracteristici: 31. Serviciile de cazare: 32. Numărul de solicitări 33. Numărul de subvenții individuale de cazare solicitate și acordate 34. Pentru fiecare cămin: numărul de locuri normate și ocupate per tipuri de studenți (romani, străini, copii de cadre didactice etc.) precum și cuantumurile cu privire la tarifele de cazare pentru fiecare tip de cămin 35. Sistemul de burse studențești: număr și valoare pentru fiecare tip de bursă 36. Mobilități după preselectarea tarilor pentru studenți și profesori per tipuri de mobilități 37. Pentru mobilitățile studenților: numărul acestora pe domeniul fundamental, de ierarhizare, ciclul, tipul mobilității (incoming/outgoing), durata și destinația/proveniența (UE/non-UE) 38. Locurile speciale pentru studenții de etnie roma
CNFIS[4]	**La nivel instituțional**: datele raportate de fiecare cadru didactic și de cercetare din universitate se centralizează în machetele instituționale (Anexa 1 și Anexa 6 – v. secțiunea Macheta de raportare și documente suport). Anexele instituționale vor fi încărcate în **platforma ANS***. **La nivel individual**: datele privind activitatea de cercetare se raportează de fiecare cadru didactic sau de cercetare titular (inclusiv angajat în condițiile art. 294 alin. (3) – (5) din Legea nr. 1/2011, cu normă întreagă, cu un contract de muncă pe perioadă determinată, valid în perioada de raportare), o dată la doi ani, cu data de referință 1 ianuarie. Informațiile raportate sunt: **a) pentru întreaga activitate**: ▪ domeniul și punctajul total CNATDCU, conform standardelor CNATDCU valabile la 1 ianuarie din anul raportării (IC2.1) – doar de către profesori, conferențiari și echivalenți (CS I, respectiv CS II); ▪ indicii Hirsch (Google Scholar, Web of Science, Scopus) – *pentru activitatea de cercetare științifică (IC2.2)*;

[4] **http://www.cnfis.ro/raportare-2019-activitate-de-cercetare-creatie-artistica-performanta-sportiva/ - CNFIS**

Denumirea platformei	Conținut platformă: indicatori
	▪ citările nominale în publicații de specialitate și cronici în presa scrisă – *pentru activitatea de creație artistică (domeniul artistic)* ▪ citările nominale ale activităților sportive în publicații de specialitate și cronici în presa scrisă, titlurile onorifice sau publicațiile de specialitate, realizate la solicitarea unui organism de specialitate reprezentativ – *pentru activitatea de performanță sportivă (domeniul știința sportului și educației fizice)*; **b) pentru activitatea din ultimii 4 ani** ▪ articolele publicate în reviste/volume indexate (ISI Roșu, Galben, Alb – *link* sau din categoria ISI Arts&Humanities, ISI Emerging Sources Citation Index, ISI Proceedings, IEEE Proceedings sau ERIH+) și brevetele obținute la nivel național, european sau cele triadice – *pentru activitatea de cercetare științifică (IC2.3)*; ▪ realizarea/participarea la proiecte individuale, de grup și colective, respectiv nominalizările/premiile obținute – *pentru activitatea de creație artistică (domeniul artistic);* ▪ performanțe sportive obținute în campionate: la nivel universitar, național, european, mondial sau în competiții de reprezentare a României (și competiițiile asimiliate campionatelor); recorduri obținute la nivel național, european, mondial/olimpic – *pentru activitatea de performanță sportivă (domeniul știința sportului și educației fizice)*
BRAINMAP[5]	Pentru a facilita procesul de evaluare a proiectelor de cercetare finanțate de UEFISCDI și al altor agenții similare și de a reuni expertiza națională și internațională din cercetare, inovare și antreprenoriat, UEFISCDI a dezvoltat platforma BrainMap. În cadrul comunității online se regăsesc experți evaluatori români și străini, aplicanți la competițiile din PNCDI II și PNCDI III, directori de proiecte finanțate, precum și antreprenori cu activitate de inovare. De asemenea, platforma mai este utilizată și pentru selecția membrilor consiliilor consultative din cercetare și învățământul superior. Răspunsul pozitiv din partea actorilor vizați a impus transformarea BrainMap atât din punctul de vedere funcțional, structural, cât și vizual. Astăzi, BrainMap, aflată într-un proces de dezvoltare, își propune să îndeplinească nu doar o funcție de suport pentru evaluarea proiectelor de cercetare, ci să creeze o comunitate pentru actorii implicați în

[5] https://www.brainmap.ro/ - BRAINMAP

Denumirea platformei	Conținut platformă: indicatori
	activități de cercetare, inovare și antreprenoriat și să devină un punct unic de acces către informația relevantă pentru cercetare și inovare, de exemplu: publicații, brevete, proiecte, apeluri competiționale, expertiză specifică, infrastructuri de cercetare, printre altele. BrainMap este o platformă dinamică, actualizată și îmbunătățită constant în funcție de nevoile specifice ale utilizatorilor. BrainMap poate fi accesată la adresa www.brainmap.ro/
ERRIS[6]	Platforma Engage in the Romanian Research Infrastructures System (ERRIS) a fost creată pentru a veni în sprijinul coordonatorilor infrastructurilor de cercetare publice/private din România și a celor care doresc să beneficieze de serviciile oferite de aceste infrastructuri, stimulând colaborarea și participarea la rețele naționale și internaționale de profil a comunității științifice din România. Dezvoltată ca o rețea socială, platforma ERRIS este un "facebook of things" în care infrastructurile de cercetare sunt "actori", având posibilitatea de a-și face cunoscute serviciile într-o piață cât mai largă și mai diversificată. Prin realizarea acestei platforme se răspunde, totodată, acțiunilor necesare internaționalizării sistemului național de cercetare, dezvoltare și inovare, în concordanță cu Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020.
RNCIS[7]	În România se instituie **Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (CNCIS)**, ca instrument unic care stabilește structura calificărilor și asigură recunoașterea națională, precum și compatibilitatea și comparabilitatea internațională a calificărilor dobândite în cadrul sistemului de învățământ superior. Prin intermediul acestuia pot fi recunoscute, măsurate și relaționate toate rezultatele învățării dobândite în cadrul sistemului de învățământ superior (ciclurile de studii Licență, Masterat și Doctorat) și este asigurată coerența calificărilor și a titlurilor certificate. CNCIS respectă tradițiile și experiența învățământului superior românesc și este compatibil cu Cadrul General al Calificărilor din Spațiul European al Învățământului Superior luând în considerare documentele Comisiei Europene privind elaborarea Cadrului European al Calificărilor în perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți. Calificările recunoscute sunt incluse în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS).

[6] https://eeris.eu/ - ERRIS
[7] http://www.anc.edu.ro/registrul-national-al-calificarilor-din-invatamantul-superior-rncis/ - RNCIS

5.3 Sursa indicatorilor de performanță utilizați în metodologiile ARACIS privind evaluările externe

Anexa 1. Sursa indicatorilor primari utilizați în evaluările instituționale

Sfera	Indicatori primari	Furnizorul de date		Tip evaluare			
		IIS	Alte entități	IIS	L	M	D
Structuri instituționale, administrative și manageriale	1. Misiune, obiective și integritate academică	X	MEd ANS	X	X	X	X
Structuri instituționale, administrative și manageriale	2. Conducere și administrație	X	HG ANS	X	X	X	X
Studenți	3. Numărul studenților înmatriculați la programele de licență, pe ani de studii	X	ANS	X	X		
Studenți	4. Numărul studenților înmatriculați la programele de masterat/în DF, pe ani de studii	X	ANS	X		X	
Studenți	5. Numărul studenților înmatriculați la programele de doctorat în DF	X	ANS	X			X
Studenți	6. Numărul studenților înmatriculați care au beneficiat de burse din fonduri proprii pe parcursul anilor de studii	X		X	X	X	
Studenți	7. Numărul total al studenților străini înmatriculați la programele de studii (L/M/D) din toți anii de studii (în afara studenților repartizați de MEd pe locuri de studii fără plata taxelor de școlarizare)	X	ANS	X	X	X	X
Studenți	8. Transferurile de studenți între universități	X		X	X		
Studenți	9. Satisfacția studenților/absolvenților	X[8]					

[8] Prin Ligile studenților

Sfera	Indicatori primari	Furnizorul de date		Tip evaluare			
		IIS	Alte entități	IIS	L	M	D
Studenți	10. Numărul absolvenților cu diplomă care au finalizat studiile în propria instituție	X	ANS RMU	X	X	X	X
Studenți	11. Numărul absolvenților care au urmat un ciclu superior de pregătire în cadrul aceleiași universități	X	ANS RMU	X	X	X	
Studenți	12. Numărul total al absolvenților din ultimii 5 ani înregistrați cu contract de muncă cu normă întreagă	X	ANOFM	X	X	X	
Studenți	13. Sistemul de acordare a burselor şi altor forme de sprijin material pentru studenți	X		X	X	X	
Studenți	14. Orientarea în carieră a studenților	X		X	X	X	
Studenți	15. Evaluarea studenților	X		X	X	X	X*
Oferta educațională	16. Cifrele de școlarizare aprobate	X	HG ANS	X	X	X	X
Oferta educațională	17. Practici de admitere	X		X	X	X	X
Oferta educațională	18. Numărul de domenii de doctorat existente în universitate	X	HG ANS	X			X
Oferta educațională	19. Numărul programelor de studii de licență pe forme de învățământ și limbi de predare	X	HG ANS	X	X		
Oferta educațională	20. Numărul domeniilor de masterat/programelor de studii de masterat pe forme de învățământ și limbi de predare	X	HG ANS	X		X	
Personal didactic	21. Nivelul de respectare a standardelor de ocupare prin concurs a posturilor didactice și de cercetare	X	CNATDCU CNFIS	X	X	X	X
Personal didactic	22. Numărul personalului didactic și de cercetare titular în instituție, total și pe grade didactice, corespunzător tipului de evaluare: la nivel de IIS (I), care activează la programul supus ierarhizării (L), care activează la	X	ANS CNFIS	X	X	X	X

Sfera	Indicatori primari	Furnizorul de date		Tip evaluare			
		IIS	Alte entități	IIS	L	M	D
	domeniul supus evaluării (M), care activează la IOSUD/ DF supusă evaluării (D)						
Personal didactic	23. Numărul personalului didactic și de cercetare titular în instituție, total și pe grade didactice, corespunzător tipului de evaluare: la nivel de IIS (I), care activează la programul supus ierarhizării (L), care activează la domeniul supus evaluării (M), care activează la IOSUD/ DF supusă evaluării (D)	X	ANS CNFIS	X	X	X	X
Personal Didactic	24. Numărul personalului didactic și de cercetare titular aflat în continuarea activității, cu aprobarea Senatului universitar, corespunzător tipului de evaluare: la nivel de IIS (I), care activează la programul supus ierarhizării (L), care activează la domeniul supus evaluării (M), care activează la IOSUD/ DF supusă evaluării (D)	X	ANS CNFIS	X	X	X	X
Personal didactic	25. Numărul personalului didactic și de cercetare asociat, corespunzător tipului de evaluare: la nivel de IIS (I), care activează la programul supus ierarhizării (L), care activează la domeniul supus evaluării (M), care activează la IOSUD/ DF supusă evaluării (D)	X		X	X	X	
Personal didactic	26. Numărul total de posturi existente în statul/statele de funcții	X	ANS CNFIS	X	X	X	X
Personal didactic	27. Corelația dintre numărul de cadre didactice şi studenți, în raport de domeniu și specificul programelor de studii	X		X	X	X	X
Personal didactic	28. Evaluarea personalului didactic și de cercetare	X		X	X	X	
Personal Didactic	29. Numărul personalului didactic și de cercetare titular din instituție, conducători de doctorat, cu contract de muncă în IOSUD universității evaluate în DF	X	CNATDCU ANS CNFIS	X		X	X

Sfera	Indicatori primari	Furnizorul de date		Tip evaluare			
		IIS	Alte entități	IIS	L	M	D
Personal didactic	30. Numărul personalului didactic și de cercetare titular din instituție, conducători de doctorat, dar cu contract de muncă în IOSUD altor universități în DF	X	CNATDCU ANS CNFIS	X		X	X
Internaționalizare	31. Numărul de mobilități ale cadrelor didactice și de cercetare titulare în instituție care au participat la mobilități externe	X	ANPCDEFP ANS	X	X	X	X
Internaționalizare	32. Mobilități de studiu prin programele mobilități internaționale cu recunoaștere de credite transferabile (ECTS) (numărul total al studenților care au participat la o mobilitate la un program de studii în altă țară, studenți care au obținut ECTS la anumite discipline - discipline care fac parte din curriculum programului de studiu (inclusiv practică))	X	ANPCDEFP ANS	X	X	X	
Internaționalizare	33. Numărul total al studenților care au participat la stagii de plasament în altă țară fără recunoaștere de credite	X	ANPCDEFP ANS	X	X	X	
Internaționalizare	34. Numărul total al studenților internaționali care au realizat mobilități de studiu și plasament prin programul Erasmus+	X	ANPCDEFP ANS	X	X	X	
Internaționalizare	35. Colaborări/acorduri/parteneriate ale IIS cu instituții similare din afara României	X		X	X	X	X
Cercetare științifică	36. Existența și calitatea strategiei de cercetare	X		X	X	X	X
Cercetare științifică	37. Evaluarea procesului de valorificare a cercetării	X	CNFIS OSIM	X	X	X	X
Bază materială	38. Spaţii de învăţământ, cercetare şi pentru alte activităţi didactice și de cercetare	X	ANS	X	X	X	X
Bază materială	39. Dotarea bazei materiale	X		X	X	X	X
Bază materială	40. Resurse financiare adecvate pentru activitățile de învățare și predare, servicii de sprijin adecvate și ușor accesibile pentru studenți	X	ANS	X	X	X	X
Bază materială	41. Accesibilitatea la resurse de învăţare	X		X	X	X	X

Sfera	Indicatori primari	Furnizorul de date		Tip evaluare			
		IIS	Alte entități	IIS	L	M	D
Bază materială	42. Servicii pentru studenți	X	ANS CNFIS	X	X	X	X
Managementul calității	43. Organizarea sistemului de asigurare internă a calităţii	X		X			
Managementul calității	44. Politici şi strategii privind asigurarea calităţii	X		X			
Managementul calității	45. Regulamente privind iniţierea, aprobarea, monitorizarea şi evaluarea periodică a programelor de studii universitare	X		X	X	X	X
Managementul calității	46. Corespondența dintre diplome și calificări	X	ANC	X	X	X	X
Managementul calității	47. Baze de date	X		X			
Buget și contabilitate	48. Auditarea externă a execuției bugetului de venituri și cheltuieli	X	ANS CNFIS	X			
Buget și contabilitate	49. Calitatea organizării și funcționalitatea serviciilor de contabilitate	X[9]	ANS CNFIS	X			
Informație publică	50. Transparență și răspundere publică	X		X	X	X	X

Legendă:

IIS - Instituție de Învățământ Superior
L - Evaluare programe de studii unviersitare de Licență
M - Evaluare programe de studii unviersitare de Masterat
D - Evaluare programe de studii unviersitare de Doctorat

[9] ŞI FOREXEBUG

6 Sancțiuni

Potrivit *HG nr. 24/2020,* MEd îndeplinește printre funcțiile principale pe cele de:

a) autoritate de stat, prin care asigură urmărirea și controlul respectării reglementărilor din domeniile sale de activitate;
b) evaluare, coordonare și control al realizării politicilor în domeniul educației, formării profesionale, cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării, având și atribuții principale să coordoneze și controleze sistemul național de educație, de formare profesională și de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare și să efectueze acte de control potrivit reglementărilor în vigoare și regulamentelor naționale și ale Uniunii Europene în domeniile sale de activitate.

Totodată, conform actului normativ de mai sus, MEd este autorizat:

c) să emită norme și instrucțiuni obligatorii pentru aplicarea măsurilor dispuse în exercitarea atribuțiilor sale, potrivit legii;
d) să efectueze acte de control, potrivit reglementărilor în vigoare și regulamentelor naționale și ale Uniunii Europene, în domeniile sale de activitate;
e) să exercite responsabilități pentru asigurarea respectării cadrului legal în domeniile sale de competență prevăzute de legislația în vigoare și să aplice sancțiunile prevăzute de lege în competența sa, în conformitate cu legislația în vigoare.

În acest sens, MEd potrivit art. 121 din LEN, ca autoritate publică și este abilitat să urmărească, să controleze aplicarea și respectarea reglementărilor legale în domeniul învățământului superior și să aplice, dacă este cazul, sancțiuni.

MEd controlează modul în care universitățile își exercită autonomia universitară, își asumă misiunea generală și pe cea proprie și își exercită răspunderea publică.

Organizarea și desfășurarea de programe de studii universitare care nu funcționează legal se sancționează cu nerecunoașterea studiilor pentru beneficiari, precum și cu amendă pentru organizatori, potrivit legii penale, și cu retragerea imediată, de către ME, a autorizației de funcționare provizorie, respectiv a acreditării pentru instituția în cauză.

7 Principiul răspunderii publice

IIS trebuie să respecte principiul răspunderii publice care le obligă, printre altele, să aplice și să se supună reglementărilor în vigoare referitoare la asigurarea și evaluarea calității în învățământul superior - art. 124 alin. (2) lit. b) din LEN.

IIS furnizează MEd datele solicitate privind asigurarea calității. Refuzul sau

raportarea falsă încalcă principiul răspunderii publice și duce la sancțiunile prevăzute de lege potrivit art. 192. 2 din LEN.

IIS care refuză să facă publice datele de interes public solicitate de MEd sau oricare altă persoană fizică sau juridică încalcă principiul răspunderii publice și sunt sancționate conform legii (art. 192.3 LEN).

Constatarea încălcării obligațiilor care decurg din principiul răspunderii publice se face de către CEMU, format din 11 membri, după cum urmează: 3 reprezentanți numiți de către Consiliul Național al Rectorilor, 3 reprezentanți ai Ministerului Educației, numiți de ministrul educației naționale, câte un reprezentant numit de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, denumită în continuare ARACIS, Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior, denumit în continuare CNFIS, Consiliul Național al Cercetării Științifice, denumit în continuare CNCS, Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, denumit în continuare CNATDCU, și un reprezentant al federațiilor naționale ale studenților. Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza CEMU.

8 Recomandări privind actualizarea competențelor și al atribuțiilor

Din analiza cadrului legislativ existent, se pot formula anumite recomandări care pot avea valoare de propuneri de *lege ferenda*:

1. Clarificarea rolului ANC în procesul de asigurare a calității și a modului de colaborare cu ARACIS
2. Stabilirea fluxului operațional între cifra de școlarizare/capacitate - rezultatele învățării - calificare - specializare universitară – domeniu universitar - ocupații/profesii - asigurarea calității - ierarhizarea programelor de studii - clasificarea universităților
3. Identificarea indicatorilor calitativi și cantitativi și aplicarea acestora în ierarhizarea programelor de studii și clasificarea universităților
4. Identificarea rolului legal al CNR, plecând de la prevederile Legii nr. 288/2004, în asigurarea calității
5. Identificarea și corelarea de către MEd a platformelor electronice, dezvoltate prin proiecte din fonduri europene sau naționale, care pot fi utilizate în asigurarea calității
6. Clarificarea modului de selectare a experților ARACIS care au rol în evaluare/autorizare/acreditare și a celor selectați pentru ierarhizare și clasificare (HG nr. 789/2011, Hotărârea Consiliului ARACIS nr. 44/18.09.2014)
7. Stabilirea rolului obligatoriu al implicării experților internaționali în asigurarea calității și includerea în procedurile operaționale specifice
8. Analizarea oportunității de a stabili sancțiuni care să fie aplicate IIS care nu furnizează date sau care furnizează date eronate în procesul de

asigurare a calității (sancțiuni administrative, disciplinare, civile, penale)
9. Analizarea oportunității de a stabili sancțiuni care să fie aplicate organelor și organismelor care nu își îndeplinesc atribuțiile legale în domeniul asigurării calității corelativ cu principiul răspunderii colective
10. Corelarea atribuțiilor MEd cu cele alte altor instituții publice precum Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Institutului Național de Statistică, Ministerul Finanțelor etc
11. Definirea clară a etapelor procesului de asigurare a calității și crearea unui set de proceduri generale privind evaluarea internă, evaluarea externă și monitorizarea nivelului de implementare a recomandărilor formulate de ARACIS
12. Acordarea finanțării publice, inclusiv în distribuirea locurilor ar trebui corelată cu îndeplinirea standardelor de calitate minime
13. Stabilirea unui mecanism de colectare și verificare a datelor statistice de la instituțiile și organismele cu atribuții specifice astfel încât să se evite neconcordanțele sau raportările inexacte, utilizându-se cele mai recente valori (mecanism: perioada de colectare, solicitare simultană, format similar de solicitare și transmitere, cheie de verificare etc)
14. Consolidarea corpului de experți evaluatori care trebuie să figureze în Registrul Național al Evaluatorilor, inclusiv prin stabilirea unor criterii riguroase de selecție.

9 Concluzii privind cadrul legislativ

Analiza cadrului legislativ relevă existența unei colaborări între MEd și ARACIS, precum și cu alte organisme, inclusiv instituții de învățământ superior având ca scop asigurarea calității învățământului superior românesc în concordanță cu cel internațional, în special cu dezvoltările din Spațiul European al Învățământului Superior.

În vederea eficientizării procesului de asigurare a calității, se pot evidenția următoarele:

A. sistematizarea legislației primare și secundare;
B. corelarea dispozițiilor din legislația primară și/cu secundară;
C. identificarea normelor secundare care trebuie adoptate în baza legislației primare, în special, a LEN și adoptarea acesteia în cel mai scurt timp.

În baza acestor norme, se impune elaborarea de proceduri operaționale comune, și nu de proceduri elaborate de fiecare instituție/autoritate/organism, care să asigure transparența și eficiența proceselor de autorizare, acreditare, asigurare a calității.

Cadrul normativ trebuie să fie adaptat sistemului românesc de învățământ, dar corelat cu cel european și internațional; în acest sens, se poate observa faptul că legislația în vigoare nu conține referiri la impactul/efectele academic, financiar, social-cultural al poziționării unor universități din România în clasamente

internaționale de prestigiu în condițiile în care se afirmă că statul trebuie să sprijine astfel de performanțe.

De asemenea, cadrul normativ ar trebui să conțină principii aplicabile cu ușurință de destinatarii normei și care să nu fie supus modificărilor repetate, la intervale scurte de timp.

In concluzie, legislația actuală în domeniu garantează respectarea standardelor de calitate de către instituțiile de învățământ superior românesc, însă va trebui revizuită astfel încât să fie aplicabilă în mod unitar și transparent de către toți actorii implicați, prin adoptarea de proceduri operaționale comune, și să fie actualizată în funcție de dinamica procesului de învățământ.

ÎMPREUNĂ SALVĂM NATURA!

Una dintre valorile noastre este grija față de mediul înconjurător. Prin proiectul QAFIN se susține și se promovează dezvoltarea durabilă. Vă rugăm să reciclați această broșură atunci când considerați că este oportun!

DATE DE CONTACT

BENEFICIAR:

Ministerul Educației,
Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă

Str. Spiru Haret nr. 10-12, etaj 2, sector 1, 010176, București
Telefon: 021 305 59 99
Fax: 021 305 59 89
E-mail: proiect.qafin@pmu.ro
http://proiecte.pmu.ro

PARTENER:

Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior

Înregistrată în:
Strada Spiru Haret nr. 12, sector 1, București, România
Adresa de corespondență:
Bdul. Mărăști nr. 59, sector 1, București
Tel. 021.206.76.02
Fax 021.312.71.35
Pagina web partener ARACIS:
http://www.aracis.ro/proiecte/qafin/